

Randvere Kooli õppekava

1. ÜLDSÄTTED	5
2. KOOLI ERIPÄRA NING ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ RÕHUASETUSED	6
2.1. ÕPPE JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED	6
2.2 AINEVALDKONNASISESED JA -ÜLESED LÕIMINGUVÕIMALUSED	8
2.2.1 LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED	8
2.2.2 LÕIMINGU PÕHIMÕTTED	10
2.3 ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED	11
2.3.1 Kultuuri- ja väärtuspädevus	13
2.3.2 Sotsiaalne ja kodanikupädevus	14
2.3.3 Enesemääratluspädevus	14
2.3.4 Õpipädevus	15
2.3.5 Suhtluspädevus	16
2.3.6 Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	17
2.3.7 Ettevõtlikkuspädevus	18
2.3.8 Digipädevus	19
2.4 LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI	20
3. ÕPPEKORRALDUS	23
3.1 MATEMAATIKA GRUPPIDE MOODUSTAMINE III KOOLIASTMES	25
3.2 VALIKAINETE LOEND JA VALIMISE PÕHIMÕTE	26
4. ÕPPEKESKKOND	27
5. LOOVTÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED III KOOLIASTMES	28
6. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE	30
6.1 HINDAMINE ÕPPEPROTSESSI KÄIGUS	30
6.2 JÄRELEVASTAMINE	31
6.3 KOKKUVÕTTEV HINDAMINE	32
6.3.1 Kokkuvõttev hindamine I kooliastmes	33
6.3.2 Kokkuvõttev hindamine II ja III kooliastmes	35
6.3.3 Õpilase järgmisesse klassi üleviimine, tunnustamine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise	37
6.3.4. Individuaalsel õppekaval õppiva õpilase hindamise erisus	38
6.3.5 Hindamismaatriks	39
6.3.6 Hinnete vaidlustamine	39
7. ÕPILASTE JA VANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS	40

8. KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS	41
9. ÕPILASTE JUHENDAMISE JA ÕPILASE INDIVIDUAALSE ARENGU TOETAMISEKS KOHALDATAVAD ERIKESKUSED	43
10. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED.....	46
11. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA.....	47
12. LIHTSUSTATUD ÕPPE, TOIMETULEKU- JA HOOLDUSÕPPE ÜLDSÄTTED.....	48
13. LIHTSUSTATUD ÕPPE EESMÄRGID NING TUNNIJAOTUSPLAAN	49
13.1. Põhikooli sihiseade lihtsustatud õppes.....	49
13.2. Õpilastel kujundatavad üldpädevused.....	50
13.3 Taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatuse rõhuasetused arenguperioodide kaupa	51
13.3.1. Taotletavad pädevused 1.-2. klassis	51
13.3.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 1.–2. klassis	52
13.3.3. Taotletavad pädevused 3.–5. klassis	53
13.3.4. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 3.–5. klassis	54
13.3.5. Taotletavad pädevused 6.–7. klassis	54
13.3.6. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 6.–7. klassis	55
13.3.7. Taotletavad pädevused 8.–9. klassis	56
13.3.8. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 8.–9. klassis	57
13.4. Lihtsustatud õppe ja kasvatuse korralduse alused.....	62
13.5. Lihtsustatud õppekava järgi õppivate õpilaste kokkuvõttev hindamine ja loovtöö.....	63
13.6. Põhikooli lõpetamine lihtsustatud õppes	64
14. TOIMETULEKUÕPPE EESMÄRGID NING TUNNIJAOTUSPLAAN	65
14.1 Põhikooli sihiseade toimetulekuõppes.....	65
14.2. Taotletavad pädevused I arengutasemel.....	69
14.3. Taotletavad pädevused II arengutasemel	70
14.4. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II arengutasemel.....	71
14.5. Taotletavad pädevused III arengutasemel	72
14.6. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III arengutasemel	73
14.7. Hindamine, loovtöö ja lisaõpe.....	75

14.8. Põhikooli lõpetamine toimetuleku õppes	77
15. HOOLDUSÕPPE JA KASVATUSE EESMÄRGID NING ÕPPETEGEVUSED	79
15.1. Põhikooli sihiseade hooldusõppes.....	79
15.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted	81
15.3. Taotletavad pädevused I arengutasemel.....	82
15.4. TAOTLETAVAD PÄDEVUSED II ARENGUTASEMEL	83
15.5. ÕPPE JA KASVATUSE RÕHUASETUSED III ARENGUTASEMEL	84
15.6. III ARENGUTASEMEL TAOTLETAVAD PÄDEVUSED	85
15.7 HINDAMINE.....	86
15.8. PÄEVAKAVA	86
16. LISAÕPPE ÜLDOSA	88
16.1. Lisaõppe sisu ja eesmärk	88
16.2. Õppetöö korralduse põhimõtted	88
16.3. Hindamine ja selle korraldus.....	89
16.4. Lisaõppe tunnijaotusplaan.....	89
17. ÕPPEKORRALDUS ERITINGIMUSTEL.....	90
18. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	91

1. ÜLDSÄTTED

Randvere Kooli (edaspidi *kool*) õppekava on koostatud Vabariigi Valitsuse 06. jaanuaril 2011. a. määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ (edaspidi *PRÕK*), Vabariigi Valitsuse 16. detsembril 2010. a. määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ (edaspidi *PLRÕK*), ja Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a. määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ (edaspidi *LLKK*) alusel.

Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on kool lähtunud riiklikust õppekavast, kooli asukoha eripärast, õpilaste, õpetajate, lastevanemate ja koolipidaja soovidest ning materiaaletest ressurssidest.

Kooli õppekava koosneb üldosast ja neljast lisast. *PRÕK* ainekavad on koondatud ainevaldkondade kaupa ja esitatud klassiti.

Kooli õppekava arendamisse kaasatakse kooli õpilased, õpetajad, lapsevanemad ja koolipidaja esindajad.

2. KOOLI ERIPÄRA NING ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ RÕHUASETUSED

Randvere Kool on **õppijakeskne kaasav kogukonnakool**, mis on elukohajärgseks kooliks Viimsi vallas Laiakülas, Äigrumäel, Metsakastis, Muugal, Randveres, Leppneemes ja Tammneemes elavatele õpilastele ning paljudele haridusliku erivajadusega (HEV) õpilastele üle kogu Viimsi valla.

Koolis toimub õpe riikliku õppekava (PRÕK) ja lihtsustatud õppekava (PLRÕK) lihtsustatud õppe, toimetulekuõppe ja hooldusõppe alusel 1.-3. kooliastmes. Tavaklasse nimetatakse koolis suurteks klassideks, eriklasse väikesteks klassideks.

Randvere Koolis on ülekoolilised tegevused igal õppekaval õppivatele õpilastele, näiteks kooliaasta ava- ja lõpuaktused, Eesti sünnipäev, kooli sünnipäev, jõulukontsert, ball, rahvakalendri tähtpäevad ja erinevad projektid. Randvere Kool toetab rahvatantsu ja koorilaulu traditsioone.

Randvere Kooli põhiväärtusteks on õppija, õpikeskkond, tervise edendamine, loovus ja koostöö. Randvere kooli jaoks on loodud koolihoone, mida ümbritseb mitmekesine looduslik keskkond. Õppeprotsessis kasutatakse palju liikumist võimaldavaid õppetegevusi (näiteks matkad, õuesõpe, õppekäigud looduses), pööratakse tähelepanu tervislikule eluviisile. Randvere Koolis tehakse koostööd üksteist aidades, märgates ja tunnustades ning toetatakse õppija loovuse arengut.

Randvere Kool julgustab ja suunab oma õpetajaid koguma teadmisi sise- ja välikoolitustest. Randvere kooli moto on: **ÕPPIMINE TEEB ÕNNELIKUKS.**

2.1. ÕPPE JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

Kool loob õpilasele tingimused õppimiseks, arvestades tema:

- keelelise, perekondliku ja kultuurilise taustaga;
- tervises seisundiga;
- võimete, huvi ja kogemustega.

Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasemalt omandatule ning loob uue teabe põhjal enda teadmised. Kool toetab selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Kool arvestab õpet kavandades ja ellu viies õpilase individuaalsusega, selleks kavandatakse õpiülesandeid, mis võimaldavad igal õpilasel

temale sobiva pingutustasemega õppida. Kool kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust.

Õpetaja kavandab õppeprotsessi lähtuvalt ühiskonna ootustest ja iga õpilase vajadustest. Selleks võimaldatakse õpilasele erinevaid kogemusi:

- rakendatakse teadmisi ja oskusi praktilistes tegevustes;
- tehakse uurimistööd;
- luuakse võimalusi koosõppimiseks (õpilane-õpilane, õpilane-õpetaja);
- kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat ja infotehnoloogilisi vahendeid;
- rakendatakse õppimist toetavat hindamist.

Kool loob tingimused edukaks väärtuskasvatuseks, mille aluseks on kogu koolipere ja õpilase perekonna vastastikune usaldus ning koostöö. Kool arvestab, et õpilase:

- õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, vastaks õpilase jõuvarudele ning võimaldaks talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- õpikogemus oleks kultuuriliselt mitmekesine.

Kooli **sotsiaalse ja vaimse keskkonna** kujundamisel osaleb kogu koolipere ja kõik õpilast ümbritsevad inimesed:

- luuakse üksteist arvestavad ja kokkuleppeid austavad suhted;
- luuakse tingimused algatusteks ja koostööks;
- jagatakse õiglaselt otsustusõigus ja vastutus;
- antakse üksteisele positiivset ja kriitilist tagasisidet;
- austatakse üksteise eneseväärikust ning isikupära;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi pingutusi;
- välditakse vägivalda ja kiusamist ning toetatakse üksteist.

Kooli **füüsiline keskkond** vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele. Koolil on

- õpilaste individuaalse eripäraga kohandatud õppevara;
- internetiühendusega arvutid ja esitlustehnika;
- kooliraamatukogu;
- kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused.

Kool toetab ja korraldab õpet ka väljaspool kooli ruume, arendades seeläbi ennastjuhtiva õppija kompetentse. Kool lähtub kooli õppe ja kasvatuse eesmärgi kavandades põhihariduse alusväärtustest ja põhikooli sihiseadest. Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega.

Põhikooli lõpetaja:

- on omandanud põhilised teadmised ainevaldkonna-alaste faktide kohta;
- on omandanud põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused asjakohase teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid;
- suudab töötada või õppida juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega.

2.2 AINEVALDKONNASISESED JA -ÜLESED LÕIMINGUVÕIMALUSED

Ainevaldkonnasisesed- ja ülesed lõimingud on välja toodud ainevaldkonna kavades. Lõiming tugineb õpetajate loovale koostööle ja viiakse ellu koostöökodade siseselt ja üleselt.

2.2.1 LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED

Kooli õppetegevus korraldatakse selliselt, et õpilasel tekiks **ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust** ja suutlikkus oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. See saavutatakse aineülesed läbivate teemade käsitlemisel lõimingu kaudu.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad aitavad kaasa õpilase kujunemisel isiksuseks ning kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks ja need on:

- elukestev õpe ja karjääri kujundamine - taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- keskkond ja jätkusuutlik areng - taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning

väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- kultuuriline identiteet - taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- teabekeskond ja meediakasutus - taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmäärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas;
- tehnoloogia ja innovatsioon - taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- tervis ja ohutus - taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- väärtused ja kõlblus - taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbivate teemade õpe ja lõiming realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses;
- aineõppes aineülestest, klassidevahelistest, ülekoolilistest ja koolidevahelistest projektide ja sündmuste kaudu;
- valikainete valikul;
- klassivälises õppetegevuses ja huviringide tegevuses ning osaledes kogukondlikes, maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides;

- III kooliastme õppeaineid lõimivas individuaalses või kollektiivses loovtöös, mida sooritatakse 7.-8. klassis ning mille temaatika valib õpilane koos koolipoolse juhendajaga, lähtudes läbivatest teemadest, huvidest ja kooli vajadustest.

2.2.2 LÕIMINGU PÕHIMÕTTED

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. See on tegevus, mis eeldab nii individuaalset kui koosõppimist ja mille eesmärgiks on **ennast juhtiva õppija** kujundamine.

Lõimingu keskmes on **pingutust nõudev ülesanne**, mille tunnused on:

- teadusliku probleemi uurimine (info kogumine ja teooria tundmaõppimine);
- teadusalaste teadmiste rakendamine reaalse maailma probleemi lahendamisel (info kasutamine ja teooria rakendamine);
- tulemuste esitlemine ja kokkuvõte;
- eneseanalüüs (oma tegevuse hindamine eeskujude ja standardite põhjal).

Lõimingu ellurakendamisel lähtutakse järgnevatest põhimõtetest:

- õppija on aktiivne, s.t ta ise eesmärgistab oma õppimist, õpib nii iseseisvalt kui koos kaaslastega; õpib hindama enda ja kaaslaste õppetegevust ja analüüsima ning juhtima ise oma õppimist ja akadeemilist edasijõudmist;
- õpitavat seostatakse eluliste näidete ja protsessidega; teadmisi ja oskusi kasutatakse võimalikult elulistes olukordades;
- õppimine on nii individuaalne kui kollektiivne protsess;
- kool toetab uurimistööde tegemist;
- kool õpetab ja toetab erinevates sotsiaalsetes olukordades toimetulemist (õpilane-õpetaja; õpilane-õpilane; õpilane-lapsevanem);
- koolis kasutatakse aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja mujalõpet soodustatakse füüsilise õpikeskkonna mitmekesisust;
- tuginedes eelnevatele teadmistele ja mõistetele, konstrueerib õppija uued teadmised ja mõisted;
- õppimise ja elu omavaheline seostamine muudab õppimise tähenduslikumaks ja tulemuslikumaks;
- teadmisi seostatakse õpilasest ja tema huvidest lähtuvalt;
- kool toetab ja aitab õpilastel luua seoseid õpitu põhjal erinevate õppeainete üleselt;
- õpetajad teevad omavahel tihedalt koostööd lõimingu efektiivseks teostumiseks.

2.3 ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED

Riiklikust õppekavast lähtuvalt on üld- ja valdkonnapädevused aineülesed ja nende kaudu taotletakse õpilase erinevate suutlikkuste kujunemist, mis aitab tal toimida teatud tegevusvaldkonnas või -alal loovalt, paindlikult, iseseisvalt ja ettevõtlikult.

Kooli peamiseks ülesandeks on luua õpilastele tingimused:

- üldpädevuste kujunemiseks, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel;
- valdkonnapädevuste kujunemiseks, mis realiseeruvad õpitulemuste saavutamise kaudu kõigis ainevaldkondades: keel ja kirjandus, võõrkeeled, matemaatika, loodusained, sotsiaalsed, kunstiained, tehnoloogia ja kehaline kasvatus.

Kooli kogu tegevus on korraldatud lähtuvalt üldpädevustest. Õppimisvõimalused peituvad õppetundides, vahetundide ja pikapäevarühma tegevustes ning kooli- ja klassiüritustes. Üldpädevuste järjekindlamaks teadvustamiseks ja tegevuste kooskõlastamiseks viib kool läbi vastava sisuga **teemanädalad**.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmete kaupa on järgmised:

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Õpilased kohanevad koolieluga, kogevad turvatunnet ja eduelamusi, kujuneb nende valmisolek edasiseks edukaks õppetööks.	Kujunevad välja vastutustundlikud ja iseseisvad õpilased.	Õpilased kujunevad vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.
Õpitakse tundma ja järgima kõlbelisi tõekspidamisi ja häid käitumistavasid. Omandatakse põhilised suhtlemis- ja koostööoskused. Õpilaste vahel kujunevad välja üksteist toetavad ja väärtustavad suhted.		
Kujundatakse positiivne suhtumine koolis käimisesse ja õppimisse.	Taotletakse õpimotivatsiooni hoidmist ja tõstmist.	Hoitakse õpimotivatsiooni.

Kujundatakse välja õpiharjumused ja –oskused. Arendatakse valikute tegemise oskust. Arendatakse püsivust, iseseisvust ja eesmärkide seadmist.	Õpitut seostatakse praktikaga. Võimaldatakse valikute ja otsuste langetamist. Õpilased võtavad vastutuse oma otsuste eest.	Õpitut seostatakse igapäevaeluga ning tutvustatakse selle rakendatavust tulevases tööelus ja jätkuõpingutes. Kasutatakse teadvustatult erinevaid õpistrateegiaid ning arendatakse enesekontrollimise oskusi. Planeeritakse pikemaajalisi uurimuslikke õppeülesandeid, püstitatakse eesmärged ja hinnatakse oma tulemusi.
Toetatakse eneseväljendusoskuse ja – julguse kujunemist.	Tuntakse ära õpilaste erivõimed ja huvid ning arendatakse neid. Pakutakse huvitegevusvõimalusi.	Arendatakse õpilaste erivõimeid ja huve. Õpilasi toetatakse nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.
Tuntakse ära õpiraskused ning pakutakse tugisüsteeme ja õpiabi.	Õpiraskustega õpilastele pakutakse tugisüsteeme ja õpiabi.	

Iga kooliastme lõpuks saavutab õpilane järgmised üldpädevustest tulenevad pädevused:

2.3.1 Kultuuri- ja väärtuspädevus

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Hindab inimsuhteid ning tegevusi kehtivate moraalinormide seisukohast.	Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist. On viisakas, täidab lubadusi.	Hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena. On usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest.	Tunneb tunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
Tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega.	Teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida.	Suhtub inimestesse eelarvamusteta.	Suhtub kaasinimestesse mõistvalt ja lugupidavalt.
Tajub ja väärtustab oma seotust loodusega.	Käitub loodust hoidvalt.	Oskab looduses käituda, huvitub looduse uurimisest.	Mõistab inimese ja keskkonna seoseid.
Tajub ja väärtustab oma seotust oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega.	Tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad ja riiki.	Väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvaste ning kultuuride seas.	Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest. Tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule.
Väärtustab loomingut ja kujundab ilumeelt.	Märkab ja hindab ilu ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest.	Väärtustab kunstiloomingut ning väljendab end kunstivahendite abil.	Väljendab ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist.

2.3.2 Sotsiaalne ja kodanikupädevus

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Teostab ennast, toimib teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetab ühiskonna demokraatlikku arengut.	Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt.	Tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme.	On aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust.
Teab ning järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid.	Liikleb ohutult. Käivitab ja kasutab lihtsamaid arvutiprogramme ja tehnilisi seadmeid.	Väärtustab säästvat eluviisi. Kasutab internetti ja õpitud arvutiprogramme eesmärgipäraselt.	Suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes. Tuleb toime tehnikamaailmas, kasutab sihipäraselt erinevaid IKT vahendeid.
Teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.	Õpib üksi ja teistega koos, paaris ja rühmas.	Mõistab kompromisside vajalikkust.	Teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.

2.3.3 Enesemääratluspädevus

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Mõistab ja hindab iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi.	Teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema.	Püüab selgusele jõuda oma huvides, teab oma tugevaid ja nõrku külgi.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab vastutuse oma tegude eest.
Järgib terveid eluviise.	Hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve.	Väärtustab ja järgib tervislikke eluviise.	Väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi.

Lahendab iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme.	Väldib ohtlikke olukordi ja oskab ohuolukorras abi kutsuda.	On teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest.	On füüsiliselt aktiivne.
---	---	--	--------------------------

2.3.4 Õpipädevus

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet.	Häälestab ennast õppeülesandega toimetulekuks ning suudab oma tegevusi ülesannet täites mõtestada.	Keskendub õppeülesannete täitmisele. Leiab vastuseid oma küsimustele, hangib erinevatest allikatest vajalikku teavet, tõlgendab, kasutab ja edastab seda.	On teadmishimuline ja oskab õppida.
Planeerib õppimist ning järgib seda plaani.	Koostab päevakava ja järgib seda.	Kavandab oma tegevust.	Seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel.
Kasutab õpitut, sh õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleemide lahendamisel.	Vaatleb sihipäraselt, märkab ja kirjeldab erinevusi ja sarnasusi. Võrdleb esemeid ja nähtusi, rühmitab neid ühe-kahe tunnuse alusel ning loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti.	Teeb vahet faktil ja arvamusel. Esitab loodusteaduslikke küsimusi ja hangib loodusteaduslikku teavet. Kasutab suunamise abil erinevaid õpivõtteid, sh paaris- ja rühmatöö, arvestades õppeülesande iseärasustega.	Esitab teaduslikke seisukohti ja teeb tõendusmaterjali põhjal järeldusi. Esitab loodusteaduslikke küsimusi ja arutleb nende üle.
Analüüsib enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning hindab selle põhjal edasiõppimise vajadust.	Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest.	Hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi, näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	On teadmishimuline, mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele, oskab leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu.

2.3.5 Suhtluspädevus

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, esitab ja põhjendab oma seisukohti.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest. Mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase.	Väljendab oma arvamust ning põhjendab ja kaitseb seda. Tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel.	Suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada. Valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste.
Loeb ning mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust.	Leiab tekstidest teavet ja mõistab seda.	Kuulab ja loeb tekste mõtestatult.	Mõistab ja tõlgendab erinevaid tekste.
Kirjutab eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili.	Esitab tekstides leiduvat teavet suuliselt ja kirjalikult.	Loob suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõistab suulist kõnet. Kasutab arvutit ja internetti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste.	Väljendab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt.
Väärtustab õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.	Loob keeleliselt korrektseid tekste.	Tunneb ja järgib õigekirjareegleid ja loob keeleliselt korrektseid tekste.

2.3.6 Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.	Arvutab ning kasutab mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades ülesandeid lahendades.	On kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisioskuse ning tunneb ja kasutab juhendamise abil loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades.	Lahendab igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist.
Suudab kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil, teeb tõenduspõhiseid otsuseid.	Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada.	Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet.	Mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda.
Mõistab loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid	Käitub loodust hoidvalt.	Väärtustab säästvat eluviisi.	Elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes.
Kasutab uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.	Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid	Oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste.	Suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada.

2.3.7 Ettevõtlikkuspädevus

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Loob ideid ja viib neid ellu, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.	Kavandab ja hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi.	On ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale.
Näeb probleeme ja neis peituvaid võimalusi.	Teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema.	Näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	Suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja riskita kasutada.
Seab eesmäärke ja viib neid ellu.	Jaotab aega õppimise, harrastuste, koduste kohustuste ning puhkamise vahel.	On leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.	Seab endale eesmäärke ja tegutseb nende nimel.
Reageerib paindlikult muutustele ning võtab arukaid riske.	Väldib ohtlikke olukordi ja kutsub ohuolukorras abi.	Näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest.
Korraldab ühistegevusi, näitab initsiatiivi ja vastutab tulemuste eest.	Tunneb rõõmu liikumisest ja tegevusest.	Peab kinni kokkulepetest ning vastutab oma tegude eest.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest.

2.3.8 Digipädevus

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kasutab uuenevat digitehnoloogiat õppimisel, kodanikuna tegutsedes ja kogukondades suheldes.	Kasutab lihtsamaid arvutiprogramme koolis ja kodus.	Kasutab digivahendeid suhtlusvahendina koolis ja kodus.	On kursis ja kasutab uuenevaid digitehnoloogilisi võimalusi õppimisel ja suhtlemisel.

Leiab ja säilitab digivahendite abil infot ning hindab selle asjakohasust ja usaldusväärsust.	Leiab digivahendite abil andmeid ning suudab neid suuliselt ja kirjalikult esitada.	Hangib digivahendite abil teavet, tõlgendab, kasutab ja edastab seda.	Valdab digivahendite abil info kogumise, säilitamise erinevaid võimalusi ning hindab info usaldusväärsust.
Osaleb digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel.	Loob digivahendite abil lihtsamaid tekste ja lisab sellele pilte.	Vormistab digivahendite abil tekste, osaleb multimeediumide loomisel ja kasutamisel	Osaleb digitaalses sisuloomes.
Kasutab probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhtleb ja teeb koostööd erinevates digikeskkondades.	Töötab digivahenditega üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas.	Kasutab eakohaseid võtteid, sh paaris- ja rühmatöövõtteid digikeskkonnas tegutsedes.	Suhtleb ja teeb koostööd erinevates digikeskkondades.
On teadlik digikeskkonna ohtudest ning oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti.	Teab digikeskkonnas oma isikuandmete avaldamisega seotud ohte, küsib vajadusel abi.	On teadlik digikeskkonnas valitsevatest ohtudest ja suudab kaitsta oma privaatsust.	Lahendab digikeskkonnas tekkivaid riskantseid olukordi, kaitseb oma digitaalset identiteeti.
Järgib digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	Teab, et digivahendite abil ei tohi kedagi kiusata.	On teadlik digikeskkonnas valitsevates moraali- ja väärtuspõhimõtetest.	Järgib digikeskkonnas valitsevaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

Üldpädevuste kujunemisel on oluline **tagasiside andmine** õpilasele õpetaja ja teiste kooli töötajate ning kaasõpilaste poolt. Üldpädevuste kujunemisel on oluline roll ka **enesehindamisel**, mis võimaldab õpilasel oma tegevust jälgida.

Tagasisidet üldpädevuste kujunemise kohta antakse õpilasele **arenguvestlusel**, mida peetakse vähemalt üks kord õppeaastas.

2.4 LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

Kool loob tingimused ohutuse väärtustamiseks igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses ning tegeleb liikluskasvatusega.

Liikluskasvatuse eesmärgiks on vastutustundliku ja teisi arvestava liikleja kasvatamine. Vastavaid teemasid käsitletakse lõimituna ainetundidesse ja need tulenevad läbivast teemast

Liikluskasvatuse rõhuasetused on järgmised:

- I kooliastmes jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemine ja käitumine ning liikluses toimetulek koduümbruse liikluskeskkonnas;
- II ja III kooliastmes erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning ohutu liiklemine linna ja maapiirkonna teedel.

Koolis käsitletavad liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise ulatus tundides õppeaastas klassi kohta on järgmine:

- jalakäija liiklusreeglid (4);
- ohutu liikluskäitumine (2);
- liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine (1);
- liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus (1).

Ohutuse ja ohutu liiklemise väärtustamiseks kujundatavad pädevused kooliastmete kaupa on järgmised:

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust.		Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega, on seaduskuulekas.
Teab hädaabi numbrit Oskab ohust kiiresti ja (112), oskab ohust teatada. korrektselt teatada.		Oskab ohuolukorda hinnata ja ohust teatada.
Oskab ohutult koolihoonest evakueeruda .		Oskab ohutult koolist evakueeruda ja osutada sealjuures abi noorematele.
Teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis.		Teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada.
	Oskab vajadusel kasutada tulekustutustekki.	Oskab kustutada väikseid tulekoldeid (lõke, süttinud rasv pannil jne).
Teab lõhkekehade kaasnemise ohte, oskab lõhkekeha leiu korral abi kutsuda.		
Oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses.		
		Oskab ohtlike ainete kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest.
Oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel.		
Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti.	Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhki kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed.	Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed. Oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi.
Oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada.		
Oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluisudega sõitmiseks ohutut kohta.		Teab nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt käituda.

Oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutult sõidutee ületada. Oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel.	Oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha.	
Oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust.	Oskab hinnata sõiduki liikumissuunda, -kiirust ja kaugust ning määrata vahemaid.	Kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid.
	Tunneb, teab ja mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale ja jalgratturile.	Mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile).
Oskab eristada vale/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.	Oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitlemise kohta. Oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.	Oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti ohutuslast olukorda teiste riikidega. Oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks. On teadlik ohutuslastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta.

Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse lõimituna ainetundides.

Kool pakub võimalust 3. klassi õpilasel osaleda jalgratturi koolitusel, mille lõpus sooritatakse teooria- ja sõidueksam jalgratturi juhiloa saamiseks.

3. ÕPPEKORRALDUS

Õppeaastas on viis 7-nädalast õppetöö perioodi ja viis vaheaega. Õppe korraldamisel lähtub kool põhimõttest, mille kohaselt õpilase liikumisel klassist klassi ja ühelt kooliastmest teisele ei ole kooli õppekavast lähtuvaid takistusi.

Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat. Koolis kasutatakse õppe korraldamisel järgmisi viise:

- **üldõpetus** – õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde;
- **aineõpetus** – õpe, mille puhul õpitakse kõiki õppeaineid kogu õppeaasta vältel;
- **perioodõpe** – õpe, mille puhul erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas.

Erinevates kooliastmetes on korraldatud õpe järgmiselt:

- I kooliaste – valdavalt üldõpetus, osaliselt aineõpetus;
- II kooliaste – valdavalt aineõpetus, osaliselt üldõpetus ja perioodõpe;
- III kooliaste – valdavalt aineõpetus, osaliselt perioodõpe.

Randvere Koolis on A-võõrkeeleks inglise keel ning seda õpitakse 2.-9. klassini. Õpe toimub grupipõhiselt. 2. klassi inglise keele gruppidesse jagamine toimub peale oktoobrikuu vaheaega, et pakkuda igale õppijale sobivat tuge moodustatakse grupid koostöös klassiõpetajatega. Alates 4. klassist jagunevad keelegrupid klassipõhisteks tasemegruppideks. Alates 5. klassist alustatakse B-võõrkeele õpingutega. Randvere Koolis on võimalik B- võõrkeelena valida vene, soome ja saksa keele vahel. Võõrkeele valik tehakse 4. klassi lõpus ning üldjuhul ei ole võimalik valikut õppe jooksul muuta. B-võõrkeele grupid komplekteeritakse 5. klassis klassipõhiselt. Koolil on õigus piirata avatavate gruppide arvu vastavalt olemasolevale ressursile. Kui õpilane õpib eesti keelt teise keelena, siis ei pea B-võõrkeelt valima ning B-võõrkeelena arvestatakse eesti keel teise keelena ainet.

Kooli õppeainete nädalatundide arv klassiastmeti ja kooliastmeti vastavalt PRÕKi tunnijaotusplaanile on järgnev:

Õppeaine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Eesti keel</i>	7	6	6	5	3	3	2	2	2
<i>Kirjandus</i>					2	2	2	2	2
<i>A-võõrkeel</i>		2	3	3	4	4	3	3	3
<i>B-võõrkeel</i>					2	3	3	3	3
<i>Eesti keel teise keelena</i>									
<i>Matemaatika</i>	3	4	4	5	5	5	5	4	4
<i>Loodusõpetus</i>	2	2	2	2	2	3	2		
<i>Geograafia</i>							1,5	2	2
<i>Bioloogia</i>							1,5	2	2
<i>Keemia</i>								2	2
<i>Füüsika</i>								2	2
<i>Ajalugu</i>					2	2	2	2	2
<i>Inimeseõpetus</i>		1	1		1	1	1	1	
<i>Ühiskonnaõpetus</i>						1			2
<i>Muusika</i>	2	2	2	2	1	1	1	1	1
<i>Kunst</i>	1,5	1,5	1,5	2	1	1	1	1	1
<i>Tööõpetus</i>	1,5	1,5	1,5						
<i>Käsitöö ja kodundus Tehnoloogiaõpetus</i>				2	2	2	2	2	1
<i>Kehaline kasvatus</i>	3	3	3	3	3	2	2	2	2
<i>Informaatika</i>			1	1					
<i>Valikained</i>							1	1	1
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Käsitöö ja kodunduse või tehnoloogiaõpetuse valib õpilane 4. klassis. 4.-9. klassis vähemalt 30% ulatuses õppeajast vahetavad õpilased käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpperühma.

B-võõrkeele valib õpilane 4. klassi lõpus.

Kool kasutab **vaba tunniressurssi** järgmiselt:

- I kooliastme 8 tunnist 3 loodusõpetusele, 2 A-võõrkeelele, 1 matemaatikale, 1 kehalisele kasvatusle ja 1 valikainele;
- II kooliastme 10 tunnist 2 A-võõrkeelele, 2 B-võõrkeelele, 2 matemaatikale, 1 kunstile, 1 ajaloole, 1 tehnoloogiale ja 1 valikainele;
- III kooliastme 4 tunnist 0,5 geograafia, 0,5 bioloogiale ja 3 valikainetele.

Vaba tunniressursi kasutamine loodusõpetusele tugineb võimalusest kasutada kooli ümbruses olevaid matkaradu ning metsa, mis aitavad mitmekesistada õpikeskkonda ning aktiivõppemeetodeid.

Võõrkeeltele suunatud vaba tunniressursi eesmärk on aidata luua tugevam põhi võõrkeele omandamisel ning luua rohkemaid võimalusi edasiõppimiseks. Lisaks loob see soodsama pinnase võõrkeelte olümpiaadidel või erinevates projektides osalemiseks.

Vaba tunniressursi kasutamine matemaatikas toetab aeglasema tempoga õppijate järeljõudmist antud õppeaines ning annab kiirema tempoga õppijatele võimaluse oma ainealaseid teadmisi veelgi arendada. Samuti loob see võimaluse eksamitel edukamalt hakkamasaamiseks.

Kehalise kasvatuses tundide arvu tõstmise eesmärk on liikumisvõimaluste suurendamine ning lisavõimaluse andmine kehalise aktiivsuse tõstmiseks.

Kunsti ning tehnoloogiaõpetusele vaba tunniressursi andmise eesmärgiks on luua lisavõimalusi aineteüleseks lõimimiseks ning projektide loomiseks.

Vaba tunniressursi kasutus ajaloos aitab luua võimalusi aineteüleseks lõimimiseks ning projektide loomiseks, läbi mille on võimalus õppijatel tõhusamalt arendada ka üldpädevusi.

III kooliastme vaba tunniressurssi kasutamine geograafiale ja bioloogiale võimaldab õppijatel omandada veelgi põhjalikemaid ainealaseid teadmisi ning tänu sellele osaleda ka aktiivselt erinevatel ainealastel olümpiaadidel ja õpilasvõistlustel.

Kooli õppekava toetavateks tegevusteks on:

- 1. - 4. klassis hommikuring, nädalalõupuring ja/või pikapäevavõimlemine;
- huviringid (kord nädalas toimub esimese tunni ajal kõigile 1. klassi lastele koorilaul);
- projektid, ülekoolilised sündmused;
- 9. klassis eksamiteks ettevalmistavad eesti keele tund ja matemaatika tund.

3.1 MATEMAATIKA GRUPPIDE MOODUSTAMINE III KOOLIASTMES

Randvere Koolis õpetatakse matemaatika õppeainet 7. ja 8. klassis tempogruppides, mis moodustatakse 6. klassi lõpus tempopõhiselt aineõpetajate poolt. Grupp moodustatakse klassipõhiselt. Gruppides õppides saavutatakse ettenähtud riiklikud õpitulemused, kuid õppemeetodid ning õppesisu võivad grupiti varieeruda. Tempogrupis õpetamine võimaldab lähtuda veelgi individuaalsemat lähenemist igale õppijale ning toetada õppijat oma maksimaalse potentsiaali rakendamisel.

3.2 VALIKAINETE LOEND JA VALIMISE PÕHIMÕTE

Kool pakub põhikooli riiklikul õppekaval õppivatele õpilastele järgmisi valikaineid:

Valikaine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Informaatika							0,5	0,5	
Loovtöö alused							0,5	0,5	
Ettevõtlusõpetus, karjääriõpetus vm									1
Kokku	0	0	1	1	0	0	1	1	1

Informaatikaõppe tunnid toimuvad 3., 4., 7. ja 8. klassis klassis, kõigis teistes klassides toimub antud oskuse arendamine erinevatesse õppeainetesse lõimitult.

3.3 Eesti keelest erineva emakeelega õpilaste toetamine

Erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

Õppetöö korraldamist ja meetmete tõhusust koordineerib ja seirab vastava kooliastme õppejuht koostöös HEV-koordinaatoriga, kelle ülesandeks on õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine lapsevanemate, klassijuhatajate, eesti keel teise keelena õpetajate, emakeeleõpetajate, jt spetsialistide vahel.

Õpilase keeletaseme väljaselgitamisel lähtutakse:

- vaatlustest ja vestlustest – klassiõpetaja, aineõpetaja, eesti keel teise keelena õpetaja, klassijuhataja, tugispetsialist, lapsevanem jt;

- ainealaste oskuste ja taseme hindamisest eesti keel teise keelena õpetaja, logopeedi, eripedagoogi poolt, võttes arvesse ainealaste osaoskuste ja õpitulemuste saavutamise;
- pedagoogilis-psühholoogilisest hindamisest litsentseeritud spetsialistide poolt, sh haridusliku erivajaduse väljaselgitamine;
- kooliväliste spetsialistide kaasamisest.

Osapoolte koostöös selgitatakse välja õpilase individuaalne õpivajadus, sobiv keeletasemele vastav keeleõppe võimalus ja vajadusel diferentseeritud õppe korraldus.

Eesti keelest erineva emakeelega õpilaste toetamiseks on võimalik rakendada järgnevaid meetmeid:

- vestluste läbi viimine õpilase ja perega, et leida lapsele sobiv klassikollektiiv ning õpperühm;
- eesti keele õppe läbi viimine, eesti keel teise keelena ainekava alusel;
- õppe toetamine ainealase õpiabiga;
- õppe korraldamine ainealases tasemerühmas;
- kui õpilane õpib eesti keelt teise keelena, siis ei pea B-võõrkeelt valima ning B-võõrkeelena arvestatakse eesti keel teise keelena ainet;
- õpilane, kelle emakeel erineb kooli õppekeelest ning õpib eesti keelt teise keelena, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele kui teise keele eksami;
- õpilane, kelle emakeel Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete alusel ei ole eesti keel ja kes on asunud hiljemalt 2023/2024. õppeaastal õppima eesti keele ainekava alusel, võib sooritada põhikooli lõpetamiseks eesti keele või eesti keele teise keelena eksami;
- õpilastele, kelle emakeel ei ole õppekeel või kes koduses suhtluses räägivad õppekeelest erinevat keelt, mis on vähemalt ühe seadusliku esindaja emakeel, korraldab kool keele- ja kultuuriõpet, kui seda soovivad vähemalt kümme sama emakeele või koduse suhtluskeelega õpilast;
- erinevate tugiteenuste rakendamine; individuaalse õppekava rakendamine, logopeediline, eripedagoogiline nõustamine ja/ või abiõpetaja toe pakkumine ainetundides.

4. ÕPPEKESKKOND

Õppekeskkonna mitmekesistamiseks, õpilaste arengu toetamiseks ning õpitulemuste saavutamise toetamiseks korraldatakse koolis lisaks igapäevasele õppetööle järgimisi tegevusi:

- õuesõpe – kooli ümbruses õppetegevuse läbiviimine, kooli läheduses olevate metsaradade kasutamine (nt Tädu loodusõpperada);
- õppekäigud – klassijuhataja või aineõpetaja poolt korraldatud, õppekäigu eesmärgid on seotud õpitulemuste saavutamisega;
- õpilasvõistlused – koolisised ainealased võistlused või konkursid; piirkondlikud olümpiaadid ja konkursid;
- ainealane/temaatiline sündmus – teemanädalad (näiteks emakeelepäev, sõbrapäevanädal);
- kodusõppepäev - väljaspool kooli iseseisev õppimine eelnevalt õpetajate poolt antud juhiste järgi;
- projektid – kindla eesmärgiga, ühekordne, tähtajaline, piiratud ressursse vajav ja konkreetse tulemuse saavutamiseks tehtav töö (näiteks SchoolFoodforChange).

Kool toetab iga õpilase osalemist olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ja kooli esindamisega seotud tegevustes ja projektides. Osavõtt projektidest, olümpiaadidest, konkurssidest on vabatahtlik. Õpilane, kes tervislikel põhjustel ei saa osaleda kehalise kasvatuse tunni füüsilistes tegevustes, viibib tunnis ja täidab õpetaja antud asendusülesandeid. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajaliku aja kavandab õpetaja. Mujal õppimine, mis on osa õppekavast ning mis toimub perioodiliselt/ regulaarselt väljaspool koolimaja, kavandatakse kooli poolt. Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse kooli üldtööplaanis.

Projektil on projektijuht, kes kavandab projekti, kutsub vajadusel kokku projektirühma, vastutab teavitustöö, projekti läbiviimise ja tulemuste eest ning viib pärast projekti lõppemist läbi tulemuste analüüsi.

5. LOOVTÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED III KOOLIASTMES

Põhikooli lõpetamise tingimuseks on, et õpilane on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Õpilased võivad läbivast teemast lähtuda loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või paaristööna. Loovtöö viiakse üldjuhul läbi 7. -8. klassis, vajadusel võib loovtöö olla ka pikema aja vältel sooritatud, kuid peab olema lõpetatud hiljemalt 9. klassi lõpuks.

Loovtöö korraldus

- Loovtöö juhend on avalikult kättesaadav nii kooli kodulehel kui ka Stuudiumis Tera keskkonnas.
- Loovtöö tähendab uurimust, kunstitööd või muud projekti, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.
- Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteemiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Kunstitöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist.
- Õpilane valib täpsema temaatika, milles ta planeerib loovtööd. Seejärel pöördub õpilane juhendaja poole koos kirjaliku avaldusega. Avalduses on välja toodud loovtöö teema, õpilase ja õpetaja kontaktandmed ning kokkulepped õpilase ning juhendaja vahel. Juhendaja aitab, nõustab ning suunab õpilast loovtöö protsessis, kuid ei tee õpilase eest tööd ära.
- Loovtöö aluste tunnis tutvustatakse õpilasele loovtöö kavandamise, teostamise, kaitsmise ja vormistamise juhendit. Õpilane otsib, kogub ning tutvub vastavasisulise kirjanduse, varasemate loovtöödega ja koostab loovtöö kavandi. Juhendaja tutvub tulemusena ja aitab vajadusel sisse viia korrektiivid. Võimalusel seostab õpilane oma loovtöö varasemate samas teemavaldkonnas tehtud töödega, esitab võrdluse ja toob välja enda loovtöö unikaalsuse valitud teemavaldkonna osas. Juhendaja annab loovtööle heakskiidu. Tulemus vormistatakse viisil, mis võimaldab selle esitlemist loovtöö hindamiskomisjonile.
- Direktori käskkirjaga moodustatakse loovtööde hindamiskomisjon, kellele õpilased oma loovtööd esitlevad. Loovtöö kokkuvõtte fikseeritakse (hinnanguna) mitmeeristava hindena, hinnetelehele kantakse loovtöö teema. Tööle hinnangu andmisel lähtutakse juhendis esitatud nõuetest ja juhtnööridest. Vastavalt juhendile sooritatud loovtöö eest märgitakse tulemusena “arvestatud”. Mittearvestatud või nõuetele ja/või õpilase võimetele mittevastava töö eest märgitakse aasta kokkuvõtteks loovtöö tulemusena „mittearvestatud“.

- Kaitstud loovtööd säilitatakse kooli Stuudiumis Tera keskkonnas.

6. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE

Koolis on hindamine korraldatud vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele ning Põhikooli riiklikule õppekavale.

Hindamise eesmärk on toetada **õpilase arengut** ja tema kujunemist **iseseisvaks õppijaks**. Selleks:

- kaasatakse õpilast enese- ja kaaslase hindamisse ning toetatakse tema enesehinnangu kujunemist;
- suunatakse ja toetatakse õpilast edasise haridustee valikul;
- suunatakse õpetaja tegevust õpilase individuaalse arengu toetamisel;
- antakse alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

6.1 HINDAMINE ÕPPEPROTSESSI KÄIGUS

Õppeprotsessi käigus hinnatakse õpilaste sooritusi õppetegevuse erinevatel etappidel, I kooliastmes kasutatakse valdavalt **sõnalist tagasisidet**, põhjendatud vajadusel ka kooli kokkuvõtval hindamisel kasutatavaid sümboleid, II ja III kooliastmes kasutatakse lisaks sõnalisele tagasisidele ka **tähti**.

Sõnalist tagasisidet andes lähtub õpetaja järgmistest põhimõtetest:

- õpilase sooritust võrreldakse kokkulepitud kriteeriumitega, mille aluseks on kooli õppekavas kirjeldatud õpitulemused või õpilase eelnev sooritus;
- eesmärk on kirjeldada õpilase sooritust võimalikult hinnanguvabalt, juhtida tähelepanu puudustele, jagada soovitusi, kuidas sooritust parandada;
- suhtumine on positiivne ja toetav.

Hindamiskriteeriumid lepatakse õpilastega kokku enne sooritust ja need fikseeritakse taasesitamist võimaldaval kujul, näiteks kasutades **hindamismudelit**. Õpetaja koostab **hindamismudeli** kooli õppekava alusel ning kaasab sellesse protsessi kolleegid ja õpilased.

Hindamismudel koostatakse lähtuvalt õppijate vajadustest ja õppekorralduse eripärast nädalaks, kuuks, trimestriks või poolaastaks ning see sisaldab järgmisi sisuelemente:

- õppetegevuste või pingutust nõudva ülesande kirjeldus, milles on välja toodud peamised taotletavad õpitulemused, õppesisu, õppetegevused kavandatud õpitulemuste saavutamiseks, digivahendite kasutamine, lõiming;
- õppetegevuste ajaline jaotus;
- hindamise põhimõtted ja kriteeriumid.

Õpetaja jagab informatsiooni hindamismudeli kohta vanematele, kui nad seda tema käest küsivad. Õpetaja annab vanematele teada õppeprotsessi käigus hindamisest teavitamise põhimõtted õppeaasta alguses ja siis, kui ta neid õppeaasta jooksul lähtuvalt vajadustest muudab. Õpetaja hindab õpilaste kirjalikud tööd või loovtööd nädala jooksul ja kannab hinde Stuudiumisse töö tegemise või selle lõpetamise päevale.

Õppeainetes, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kunst, muusika, tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus, kehaline kasvatus) võetakse hindamisel arvesse õpilase püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis, teoreetilisi teadmisi ja isiklikku arengut.

Tervisest tingitud erivajadustega õpilaste hindamisel arvestatakse nende osavõttu kehalise kasvatus tundidest ja raviarsti määratud harjutuste sooritamist. Hinnatakse õpilase teadmisi spordist, liikumisest, kehaliste harjutuste sooritamisest ning õpetaja antud eriülesannete täitmist.

Trimestri või poolaasta õpitulemuste omandamist kontrollivad kirjalikud tööd peavad olema ette planeeritud ja osapoolte vahel kokku lepitud vähemalt viis õppepäeva enne töö toimumist ja need registreeritakse Stuudiumis. Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö, õppenädalas kuni kolm kontrolltööd. Kontrolltöid ei planeerita esmaspäevale ja reedele, õppepäeva esimesele ning viimasele õppetunnile, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis esmaspäeval ja reedel või ainult ühel neist päevadest või esimese või viimase tunnina.

6.2 JÄRELEVASTAMINE

Õpilasele antakse võimalus järelevastamiseks kahel juhul: ebaõnnestunud ja sooritamata töö puhul.

Kui õpilasel on jäänud hinnatav töö sooritamata või tulemus on sooritatud hindele “F”, on õpilasel kohustus järele õppida ning teha töö uuesti või järele. Kui õpilasel on hinnatav töö sooritatud tulemusele “E”, on õpilasel võimalus töö uuesti sooritada, kuid sellele eelnevalt on kohustus osaleda konsultatsioonitunnis.

Kui õpilane töö sooritamise ajal puudus, siis kantakse tegemata töö tähistamiseks Stuudiumisse “T”. Õpilane sooritab järeltöö kümne koolipäeva jooksul pärast kooli naasmist. Kui ta selle aja jooksul järeltööd sooritanud ei ole, muudab õpetaja “T” (tegemata töö) hindeks “F” ja seda on võimalik järele vastata hiljemalt jooksva trimestri eelviimasel nädalal.

- **Uuesti** sooritatud töö tulemusega arvestab õpetaja kokkuvõtval hindamisel juhul, kui see on eelnevast tulemusest parem ning asendab Stuudiumis hinde “E” või “F” järeltöö hindegaga.

- Sooritamata töö on Stuudiumis tähistatud märkega „T“. Kui õpilane teeb töö **järele**, märgib õpetaja sooritatud töö hinde Stuudiumisse märke “T” asemele.

Kui õpilasel ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik hindelist tööd järele vastata, võib õpetaja jätta trimestrihinde välja panemata.

Õpilasele, kellel on trimestrihinne „F“ või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse vastavas õppeaines vajadusel järelevastamisplaan koostöös õpilasega või individuaalne õppekava. Saavutatud tulemus fikseeritakse trimestrihindena Stuudiumis.

Õpilasele, kelle trimestrihinne on jäänud välja panemata ja ta ei ole kasutanud võimalust järele vastata, on trimestrihinne “F”.

Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õppeaasta alguses teadaantud päevadel ja klassiruumis. Järelevastamiseks tuleb õpilasel töö tegemine aineõpetajaga kokku leppida, et õpetaja saaks järeltöö panna järeltööde mapi vahele. Järeltööd võib sooritada kokkuleppel aineõpetajaga ka aineõpetaja juures.

6.3 KOKKUVÕTTEV HINDAMINE

Kokkuvõttev hindamine **I kooliastmes** on õppeprotsessi käigus antud sõnalise tagasiside koondamine **poolaastahinneteks**, **II ja III kooliastmes** sõnalise tagasiside ja hinnete koondamine **trimestrihinneteks** ning trimestrihinnete koondamine **aastahinneteks**.

Trimestri või poolaasta alguses tutvustab õpetaja, lähtuvalt õppijate vajadusest ja õppekorralduse eripärast, nädala või kuu alguses õpilastele peamisi läbitavaid teemasid, oodatavaid õpitulemusi, hindamise põhimõtteid ja kokkuvõtva hinde kujunemist ning annab sellest õpilastele ja vanematele teada Stuudiumi Tera kaudu.

Kokkuvõttev hindamine toimub I kooliastmes kaks korda õppeaastas, II ja III kooliastmes kolm korda õppeaastas. Õppeaastas kuni 35-tunnise koormusega õppeaineid hinnatakse üldjuhul poolaastahindega.

Kokkuvõtva hindamise aluseks on ainekavades esitatud õpitulemustest, osaoskustest ja õppesisust lähtuvad õppe-eesmärgid.

6.3.1 Kokkuvõttev hindamine I kooliastmes

I kooliastmes keskendutakse kokkuvõtval hindamisel lapse loomulikule arengule. Kool kasutab taime kasvamisele viitavaid **sümbolhindeid**, mille põhjal on võimalik aru saada, kui kaugel on laps õpitulemuste saavutamisest. Iga laps areneb erinevas tempos, vastavalt oma individuaalsusele, oluline on jõuda eesmärgile õppeaasta lõpuks. II poolaasta kokkuvõttev hinne on ühtlasi õppeaasta kokkuvõttev hinne.

Kokkuvõtva hindamise aluseks on kooli õppekavas kirjeldatud vastava klassiastme **oodatavad õpitulemused**, mis on koondatud **osaoskuste kaupa**. **Sümbolhinded ja nende tähendused:**

	Õpilasel on osaoskuse õpitulemused valdavalt saavutamata
	Õpilane on osaoskuse õpitulemused saavutanud minimaalsel tasemel.
	Õpilane on osaoskuse õpitulemused saavutanud määral, mis võimaldab hakkamasaamist.
	Õpilane on lähedal osaoskuse õpitulemuste saavutamisele.
	Õpilane on osaoskuse õpitulemused üldiselt saavutanud.
	Õpilane on saavutanud osaoskuse õpitulemused täiel määral.
	Õpilane on osaoskuse õpitulemused ületanud.

Informaatika, kehalise kasvatuse, inimeseõpetuse ja kunsti osaoskuseid hinnatakse mitteeristavalt hinnetega „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA).

Mitteeristava hindamise aluseks on kooli õppekavas kirjeldatud õpitulemused, millele vastamise või ületamise korral väljendatakse piisavat tulemust hindegaga „AR“ ning millest madalamal tasemel tulemust väljendatakse hindegaga „MA“.

Käitumise ja hoolsuse hindamisel kasutab kool hindamismudelit, mille aluseks on kooli õppekava vastava kooliastme **üldpädevused**.

Kool annab õpilasele ja vanemale tagasisidet käitumise ja hoolsuse kohta 1.-3. klassis pool- ja õppeaasta lõpus.

Käitumise ja hoolsuse sümbolhinnete tähendused:

S - suurepärase	Õpilane on pädevused saavutanud täiel määral.
H - hea	Õpilane on üldiselt pädevused saavutanud.
R - rahuldav	Õpilane on pädevused saavutanud määral, mis võimaldab hakkamasaamist.
MR - mitterahuldav	Õpilasel on pädevused valdavalt saavutamata.

Järgmise klassi üleviimise aluseks I kooliastmes on õpilase õppeaasta lõpuks saavutatud õpitulemused.

Õpilane ja vanem näevad I poolaasta koondhindeid elektrooniliselt. Õpilasele väljastatakse klassitunnistus paberil õppeaasta lõpus.

6.3.2 Kokkuvõttev hindamine II ja III kooliastmes

II ja III kooliastmes keskendutakse kokkuvõtval hindamisel õpilase soorituste tasemele. Kool kasutab **tähelest hindamissüsteemi**, hinnatakse õpitulemuste saavutamist.

Kokkuvõtva hindamise aluseks on kooli õppekavas kirjeldatud vastava klassiastme **oodatavad õpitulemused**, mis on koondatud **õppeainete kaupa**.

Valikaineid, kehalist kasvatust, käsitööd ja kodundust, tehnoloogiaõpetust, inimeseõpetust ning kunsti hinnatakse mitteeristavalt hinnetega „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA).

Mitteeristava hindamise aluseks on kooli õppekavas kirjeldatud õpitulemused, millele vastamise või ületamise korral väljendatakse piisavat tulemust hindegaga „AR“ ning millest madalamal tasemel tulemust väljendatakse hindegaga „MA“.

Ühiskonnaõpetust (6. klassis), inimeseõpetust (5.-8. klassis), muusikat (1.-9. klassis), kunsti (5.-7. klassis) ja valikaineid (II ja III kooliastmes) hinnatakse poolaastapõhiselt.

Kokkuvõttev hindamine õppeainete puhul, mida hinnatakse poolaasta lõikes, on õppeprotsessi käigus antud sõnalise tagasiside ja hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahindeks.

Õppeainete puhul, mida hinnatakse ainult ühel poolaastal, on poolaasta kokkuvõttev hinne ka aastahindeks.

Tähthinded ja nende tähendused:

F	0-49% Õpilasel on õppeaine õpitulemused valdavalt saavutamata.
E	50-59% Õpilane on õppeaine õpitulemused saavutanud minimaalsel määral.
D	60-69% Õpilane on õppeaine õpitulemused saavutanud määral, mis võimaldab hakkamasaamist.
C	70-79% Õpilane on lähedal õppeaine õpitulemuste saavutamisele.
B	80-89% Õpilane on õppeaine õpitulemused üldiselt saavutanud.
A	90-100% Õpilane on õppeaine õpitulemused saavutanud täiel määral.
A+	101-...% Õpilane on õppeaine õpitulemused ületanud.
AR	50-101% Õpilane on õppeaine õpitulemused saavutanud või ületanud.
MA	0-49% Õpilasel on õppeaine õpitulemused valdavalt saavutamata.

Käitumise ja hoolsuse hindamisel kasutab kool hindamismudelit, mille aluseks on kooli õppekava vastava kooliastme **üldpädevused**. Käitumist ja hoolsust hinnatakse eraldi sõnaliste hinnetega iga trimestri lõpus ja kokkuvõtvalt aastahindena.

Käitumise ja hoolsuse sõnaliste hinnete tähendused:

S - suurepärase	Õpilane on pädevused saavutanud täiel määral.
H - hea	Õpilane on üldiselt pädevused saavutanud.
R - rahuldav	Õpilane on pädevused saavutanud määral, mis võimaldab hakkamasaamist.
MR - mitterahuldav	Õpilasel on pädevused valdavalt saavutamata.

Õpilane ja vanem näevad esimese ja teise trimestri hindeid elektrooniliselt.

4.-8. klassi õpilastele väljastatakse tunnistused elektrooniliselt Stuudiumi keskkonnas. Põhikooli lõputunnistuse koos hinnetelehega väljastatakse õpilasele 9. klassi lõpetamisel.

6.3.3 Õpilase järgmisesse klassi üleviimine, tunnustamine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

Õpilase järgmisse klassi üleviimine toimub põhikooli riikliku õppekava alusel. Õppeaasta lõpul toimub õpilaste tunnustamine, mis põhineb õpetajate hinnangutel (kooli esindamise, õppetöövälise tegevuse jms eest) ja trimestri õpitulemustel.

Õppeaasta lõpus tunnustatakse klassijuhataja ja aineõpetajate põhjendatud ettepanekul ning õppenõukogu otsuse alusel kiituskirjaga „väga hea õppimise eest“ II ja III kooliastme õpilasi, kelle aastahinded on „A“ või „A+“ ning käitumine „suurepärase“ või „hea“. I kooliastme õpilasi, kellel on õpitulemused saavutatud täiel määral või ületatud ning käitumine „suurepärase“ või „hea“, tunnustatakse klassijuhataja põhjendatud ettepanekul ning õppenõukogu otsusel.

Õpilase järgmisse klassi üleviimine. Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

Õpilane viiakse üle järgmisse klassi olenemata käitumise aastahindest. Põhikooli õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse üle järgmisse klassi enne õppeperioodi lõppu. Põhikooli õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustil.

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „F“ või „MA“ või mitterahuldav osaoskus.

Kui trimestri- ja poolaasta hinnetest tuleb välja panna aastahinne „F“, „MA“ või õpitulemused on jäänud saavutamata tuleb sooritada täiendav õppetöö (kolmes või enamas aines, otsustab õppenõukogu, millistes õppeainetes õpilane täiendava õppetöö sooritab).

Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase trimestri lõppu. Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud, õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks toimuv täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase trimestri lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada nõutavad teadmised ja oskused. Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane 5–10 õppepäevaks õppenõukogu määratud ajal kuni 30. augustini. Õppepäeva pikkus on kuni 5 õppetundi. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollib ja hindab aineõpetaja. Hinded/hinnangud kantakse e-päevikusse ja täiendava õppetöö lehele. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „F“ või „MA“ või õpitulemused on jäänud saavutamata, täiendav õppetöö pole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks pole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „F“, „MA“ või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“ või arvestatud, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümbelusklassis või kes õpib eesti keelt teise keelena, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud eesti keele B1- või B2-keeleoskustasemega või testide andmekogus läbiviidava eksami korral ühtsete ülesannetega üle kahe keeleoskustaseme (B1/B2) lõpueksamiga.

Õppenõukogu otsusega võib lõputunnistuse anda õpilasele, kelle on kõik hinded positiivsed, loovtöö sooritatud, kuid kuni kahe eksami tulemused alla 50%. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

1. kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne
2. kellel on ühes õppeaines „nõrk” või „puudulik” aastahinne ning kes on ühe lõpueksami sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest. Nõrk” või „puudulik” aastahinne ja sooritus alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest lõpueksamil olla samas õppeaines ning on sooritanud kolmandas kooliastmes loovtöö
3. kellel on kolm lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

Õppimiskohustus pikendatakse kuni 18-aastaseks saamiseni.

6.3.4. Individuaalsel õppekaval õppiva õpilase hindamise erisus

Individuaalsel õppekaval õppiva õpilase hindamise erisus on kirjeldatud tema individuaalses õppekavas ja tema puhul võib rakendada diferentseeritud hindamist. Õpilast hinnatakse hindeg

„E“ või , kui kokkulepitud kohanduste toel (abivahendite kasutamine, lisajuhendamine, töö raskusastme reguleerimine, ülesannete täitmiseks lisaja andmine jms) suudab õpilane riiklikus õppekavas toodud õpitulemused saavutada vähemalt 50% ulatuses. Kokkulepitud kohanduste alusel saadud hindele lisatakse Stuudiumis märges „töö sooritatud kohandustega”.

6.3.5 Hindamismaatriks

Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse õppeaasta sümbolhinded või tähelised hinded, mis on aluseks õpilase järgmisse klassi üleviimisel, 5-palli süsteemi järgmise maatriksi alusel:

“5” – “A+”, “A”, “AR”, “4” – “B”, “C”, “3” – “D”, “E”, “2” – “F”, “MA”.

I kooliaste	 osaoskuse õpitulemused on valdavalt saavutamata	 on osaoskuse õpitulemused saavutanud minimaalsel tasemel	 on osaoskuse õpitulemused saavutanud määral, mis võimaldab hakkama saamist	 on lähedal osaoskuse õpitulemuste saavutamisele	 on osaoskuse õpitulemused üldiselt saavutanud	 on osaoskuse õpitulemused saavutanud täiel määral	 on osaoskuse õpitulemused ületanud																																															
II – III kooliaste	F õppeaine õpitulemused on valdavalt saavutamata	E on õppeaine õpitulemused saavutanud minimaalsel tasemel	D on õppeaine õpitulemused saavutanud määral, mis võimaldab hakkama saamist	C on lähedal õppeaine õpitulemuste saavutamisele	B on õppeaine õpitulemused üldiselt saavutanud	A on õppeaine õpitulemused saavutanud täiel määral	A+ on õppeaine õpitulemused ületanud																																															
	1 - nõrk	2 - puudulik	3 - rahuldav				4 - hea				5 - väga hea																																											
%	0-19	20-49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101 - ...

6.3.6 Hinnete vaidlustamine

Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist. Õpilase hindamisega seotud vaidlusküsimusi lahendab kooli juhtkond õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku taotluse alusel. Otsusest teavitatakse õpilast ja tema seaduslikku esindajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist. Kui õpilase seaduslik esindaja ei ole kooli otsusega rahul, siis võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul alates otsuse teadasaamisest.

Hindamise vaidlustamine ning vaidlusmenetlus toimub haldusmenetluse seaduse alusel.

7. ÕPILASTE JA VANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

Õpilase ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korra kohaselt vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ning avaliku teabe seaduses ja haldusmenetlusseaduses sätestatule.

Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, taotletavad õpitulemused, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga õppeperioodi algul.

Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse järgmisi vahendeid:

- elektrooniline õppeinfosüsteem Stuudium;
- kooli kodulehekülg;
- e-kirjad.

Kord aastas õppeaasta alguses toimub kooli **vanemate üldkoosolek**.

Õpilase ja tema vanemate esimene partner koolis on **klassijuhataja**, kelle juhtimisel kujundatakse välja informatsiooni jagamise kultuur. Vähemalt kord aastas korraldab klassijuhataja **klassi vanemate koosoleku** ja viib iga õpilasega läbi **arenguveestluse**, millel osalevad ka õpilase vanemad.

Koolis korraldatakse õpilaste ja vanemate teavitamine edasiõppimisvõimalustest ning tagatakse õpilastele **karjääriteenuste** kättesaadavus.

8. KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS

Karjääri planeerimise ja elukestva õppe põhimõtte tutvustamisega toetatakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes kujundab oma elu teadlike otsuste, sh kutsevalikute kaudu ning suudab kohaneda muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas. Karjäärinõustamise ja -õpetuse viivad läbi kooli õpetajad ning sellesse protsessi kaasatakse Eesti Töötukassa spetsialiste.

Karjääri planeerimise ja karjääriõpetusega tegeletakse eakohasust arvestades aineõpetuses ja projektipõhiselt järgmiste eesmärkidega:

- tagada teadmised tööturu arenguvajadusi arvestavatest õppimisvõimalustest;
- tagada pädevus teha teadlikke valikuid edasiõppimisel, mis võimaldavad õpilasel oma potentsiaali parimal võimalikul moel rakendada;
- arendada alates 7. klassist õpilase oskusi esitleda iseennast ja oma kogemusi kirjalikult ja suuliselt.

Koolis osutavad karjäärinõustamist ja -õpetust **õpetajad** ja **tugispetsialistid**, kes aitavad õpilast ja tema vanemaid, kui nad vajavad abi või nõu järgmistes küsimustes:

- õpilase tuleviku ja karjääri planeerimine, sh nõustamine edasiõppimise küsimustes;
- individuaalsel õppekaval õppimise ja individuaalse õppekava taotlemise kohta;
- õppekavavälise tegevuse kohta;
- eneseanalüüsi koostamisel;
- vestlusteks valmistumisel.

Karjääriteenuse hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, kus on võimalik jätkata õpinguid pärast põhikooli lõpetamist.

Õpilast suunatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on tal selleks olemas.

III kooliastme lihtsustatud õppel ja toimetulekuõppel õppivat õpilast ja tema vanemat teavitatakse erinevatest tööharjutamise ja edasiõppimise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Karjääriõpe toimub õppetöö osana ja tunniväliste tegevuste kaudu. Korraldatakse õppekäike piirkonna ettevõtetesse, külastatakse kutsekoole, Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskust, vastavalt vajadusele toimub kohtumine maakondliku Töötukassa karjäärinõustajaga. Põhihariduse omandanud lisaõppel õppival õpilasel on võimalus osaleda ühel päeval nädalas Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuses kohanemiskursusel.

9. ÕPILASTE JUHENDAMISE JA ÕPILASE INDIVIDUAALSE ARENGU TOETAMISEKS KOHALDATAVAD ERISUSED

Kooli eesmärk on luua eeldused tubli ühiskonnaliikme kujunemiseks **kaasava hariduse** tingimustes. Kool toetab õpilaste võimetekohast arengut ja kooli töötajad on koostööpartneriks peredele ja teistele lastega töötavatele spetsialistidele.

Koolis on loodud füüsilised tingimused ja on vastav personal **lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppel** õppivate õpilaste õpetamiseks põhikooli tasemel.

Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamist ja rakendamist korraldab koolis **erivajadusega õpilase õppe koordineerija** (*edaspidi HEVko*), kes toetab ja juhendab õpetajat ning teeb õpetajale, vanemale ja tugimeeskonnale ettepanekuid

- edaspidiseks pedagoogiliseks tööks;
- koolis pakutavate, õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks;
- täiendavate uuringute läbiviimiseks.

HEVko ettepanekul võib tuge vajavale õpilasele vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele ning põhikooli riiklikule õppekavale rakendada järgmisi meetmeid:

- tugispetsialistide (eripedagoogi, logopeedi, koolipsühholoogi ja sotsiaalpedagoogi) teenuse osutamine,
- õpiabi rakendamine individuaalselt või rühmas,
- käitumise tugikava koostamine,
- pikapäevarühma vastuvõtmine,
- individuaalse õppekava koostamine,
- täiendava eesti keele tundide võimaldamine I- III kooliastmeni.

Ajutistest õpiraskustest ülesaamiseks on igal õpilasel õigus **järelaitamistunnile** või **konsultatsioonile** kord nädalas iga teda õpetava õpetaja juures, II ja III kooliastme õpilasel aineõpetaja soovitusel ja vanema nõusolekul regulaarsele **tugiõppetunnile**, mille viib läbi aineõpetaja. Tund toimub väljaspool õppetunde.

Kui õpilasel ilmneb kõrgem vaimne võimekus, motivatsioon või loomingulisus, on võimalik saada diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilasel sobiva tasemega õppida, saada täiendavat juhendamist aineõpetajate või teiste haridusasutuste ja haridusprogrammide kaudu,

osaleda aineolümpiaadidel, -võistlustel, õpilasprojektides, osaleda huviringides, organiseerida ja esineda ülekoolilistel sündmustel.

Toe vajaduse tuvastamiseks kooli poolt läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused ning õpetajate ja spetsialistide tähelepanekud ja soovitused dokumenteeritakse **õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (ÕIK)**.

Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kokkulepitud kohandused õppesisus, õppekoormuses, õppekorralduses ja õppekeskkonnas vormistatakse kooli ning vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Meetme rakendamise tulemuslikkust hindavad kõik meetme rakendamises osalenud õpetajad, tugispetsialistid ja kooli töötajad vähemalt üks kord poolaastas. HEVko teeb ettepanekud vanematele ja vajadusel kooli direktorile edasisteks tegevusteks.

Kui kooli tagatud **üldine tugi** ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel rakendada **tõhustatud tuge või erituge**.

Kooli tugispetsialistid kuuluvad kooli tugimeeskonda ning nende ülesanneteks on:

- teha koostööd õpetajate ja teiste tugispetsialistidega õpilase abi- ja toetusvajaduse väljaselgitamiseks, hinnata õpilase arengut ja toimetulekut;
- nõustada ja toetada õpetajat ja kooli töötajat õpilase õppe- ja arendustegevuse planeerimisel ning läbiviimisel, sobiva õppemetoodika ja õppevormi leidmisel, sobilike õppematerjalide, abivahendite valimisel ja kohandamisel, õpikeskkonna kujundamisel ning individuaalse õppekava ja käitumise tugikava koostamisel;
- toetada ja suunata õpilast esile kerkinud probleemide lahendamisel, viia läbi sekkumisi ning õpilase arengut ja toimetulekut toetavaid tegevusi individuaalselt või rühmas, hinnata rakendatud meetmete tulemuslikkust;
- seista laste huvide ja heaolu eest;
- teha koostööd õpilase koostöövõrgustikus olevate teiste spetsialistidega õpilasele vajaliku toe pakkumiseks;
- nõustada vanemaid lapse arengu ja toimetulekuga seotud küsimustes, teavitada vanemaid rakendatud tugimeetmete tulemuslikkusest;
- teha sissekandeid dokumentidesse (õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart, individuaalne õppekava, käitumise tugikava).

Õppeaasta alguses otsustab tugimeeskond kooli tulevale või tavaklassist eriklassi õppima asuvale tuge vajavale õpilasele sobiva **eriklassi**.

Uuele õpilasele sobiva klassi määramiseks kohtuvad tugispetsialist, HEVko ja eriklassi klassiõpetaja õpilase ja vanemaga, võimalusel korraldatakse õpilaste omavahelise sobivuse hindamiseks proovipäev(ad) eriklassis, tutvutakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja koolile esitatud dokumentidega (eriarsti hinnang, koolivalmiduskaart/ õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart, lapse iseloomustus jm).

Õpilase üleviimiseks tavaklassist eriklassi võetakse aluseks koolivälise nõustamismeeskonna soovitus ja kooli tugispetsialistide ettepanek.

HEVko ettepanekul ja direktori otsusega võib ajutise meetmena tavaklassist eriklassi üle viia õpilase, kellel ei ole koolivälise nõustamismeeskonna soovitus eriklassis õppimise kohta. Otsuse tegemisse kaasatakse lapsevanem.

10. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

Õpetajad planeerivad oma töö kooli õppekava alusel iga trimestri või poolaasta alguses, lähtudes õppijate vajadustest ja õppekorralduse eripärast nädala või kuu alguses. Õpetajad kaasavad sellesse protsessi kolleegid. Õpetajad tutvustavad peamisi läbitavaid teemasid, taotletavaid õpitulemusi ja hindamise põhimõtteid ning esitavad need õpilastele ja vanematele taasesitamist võimaldaval kujul Stuudiumi Tera kaudu õppeperioodi esimeste koolipäevade jooksul. Töö planeerimist jälgib õppejuht.

Koolis toimuvad iganädalased klassiastme klassiõpetajate ja aineõpetajate koostöötunnid, mille käigus planeeritakse õppijat toetavat ja õppeaineid lõimivat õppeprotsessi ning võtmepädevuste lõimingut erinevate ainevaldkondade vahel. Õpetajad koostavad ühiselt hindamismudeleid ja õppematerjale.

Koolis tegutsevad koostöökojad, mis on ainevaldkonnapõhised ja moodustatakse ainevaldkonniti direktori käskkirjaga.

Õpetajate esitatud ettepanekuid arutatakse kooli koostöökodades või töötajate koosolekul.

Klassijuhataja planeerib oma töö lähtuvalt klassi kasvatuslikest vajadustest võttes aluseks kooli üldtööplaani.

Õpetajad on teadlikud oma õppimisvajadustest ning teevad koostööd kogukonna, Eesti ja rahvusvahelisel tasandil, et rakendada ja jagada kolleegidega parimaid õpetamispraktikaid.

11. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA

Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamisel kooli õppekava osana (edaspidi *õppekavaväline õppimine*) on keskseks põhimõtteks lähtumine õpitu sisust ja õpitulemustest. Õppekavaväline õppimine võimaldab suurendada õpilaste hariduslikku mobiilsust. Õppekavavälisel õppimisel loetakse tulemused samaväärseteks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega. Õppekavaväline õppimine on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest:

- õpilase ja vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta;
- taotluse koostamine ja esitamine direktorile;
- taotluse hindamine;
- direktori otsus;
- vajadusel otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

Õpilast ja vanemat nõustab kooli õppejuht. Õppekavavälise õppimise hindamiseks moodustab direktor **taotluse hindamise komisjoni**, mis koosneb pedagoogilisest personalist sh vähemalt kaks õpetajat. Komisjoni ülesanne on selgitada, kas õppekavaväline õppimine on võimaldanud saavutada nõutud õpitulemusi. Komisjon toetub hindamisel tõendusmaterjalidele, milleks on:

- esmased tõendusmaterjalid (õpilase kirjalikud tööd),
- teised tõendusmaterjalid (sooritust tõendavad dokumendid). Tõendusmaterjal võib olla koostatud õpimapina.

11.1. Kooli õppekava välise õppimise arvestamine

Formaalõpe (FÕ) on eesmärgistatud ja struktureeritud õpe, mis toimub õppekava alusel Randvere Koolis.

Mitteformaalõpe (MFÕ) on eesmärgistatud ja struktureeritud vabatahtlik õpe, mis võib toimuda õppekava alusel. Neid võimalusi pakuvad eelkõige noorsootöö, huvihariduse ja täiskasvanute hariduse täiendkoolituse asutused.

FÕ ja MFÕ lõiming on protsess, mille kaudu luuakse tingimused MFÕ õppimise arvestamiseks,

teadvustamiseks ja tunnustamiseks FÕs. Võtmetähtsusega on koostöö õppija (või tema esindaja) FÕ ja MFÕ pakkuja vahel.

- Kool võib arvestada õpilase kooli õppekava välist õppimist või tegevust kooli õppekava osana, kui see võimaldab õpilasel saavutada kooli määratud õpitulemusi.
- Õppekavavälise õppimisena käsitletakse:
 - Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHISes) registreeritud huvikoolide õppekavasid;
 - Eesti Spordiregistris registreeritud spordikoolide õppekavasid;
 - Tartu Ülikooli Teaduskooli, TalTech Mektory Tehnoloogiakooli, Eesti avalik-õiguslike kõrg- ja rakenduskõrgkoolide ning rahvusvaheliste õppeasutuste pakutavaid kursusi (edaspidi ülikooli kursus);
 - üldhariduskoolide poolt pakutavaid kursusi.
- III kooliastmes võib õpilane asendada valikõppeaine õpingutega või tegevustega, mis vastavad Randvere Kooli õppekavale ja ainekavale.
- III kooliastmes võib õpilane asendada loovtöö õpingutega või tegevustega, mis vastavad Randvere Kooli õppekavale ja ainekavale.
- Taotlust saab esitada üheks õppeaastaks korraga ning seda on võimalik igal õppeaastal uuendada.
- Õppekavavälise õppimise arvestamiseks esitab lapsevanem (või vähemalt 18-aastane õpilane) hiljemalt õppeaasta septembri lõpuks kirjaliku avalduse koolile. Avalduses tuuakse välja kursuse või tegevuse sisu, maht ja toimumise aeg ning lisatakse korraldaja kinnitus või muu tõendusmaterjal. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale õpitulemuste omandamise tõendamiseks. Tõendis kirjeldatakse neid saavutatud või saavutatavaid õpitulemusi, mida soovitakse arvestada.
- Avaldust hindab õppejuht koos vastutavate aineõpetajatega. Hindamise eesmärk on selgitada, kas kavandatud tegevus võimaldab saavutada kooli määratletud õpitulemusi. Koostöös aineõpetaja ja mitteformaalõppe -või teise haridusasutusega selgitatakse välja, millised õpitulemused saavutab õpilane MFÕ-s. Otsusest teavitatakse ja nõustatakse edasise tegevuse osas vanemat või vähemalt 18. aastast õpilast kirjalikult.
- Mitteformaalõppes osalemist tuleb tõendada kaks korda aastas. Avaldust esitades ja jaanuari teise nädala lõpuks õppejuhile kirjalikku tõendit/kinnitust esitades.

11.2. Õppekavaväline tegevus

Kool osutab järgmisi õppekava läbimist toetavaid teenuseid:

- Pikapäevarühm
- Huviringid (rahvatants, koor)

Kool osutab õppekavaväliseid tegevusi õpilasele vanema (seadusliku esindaja) avalduse alusel ja kooli võimalusi arvestades.

11.3. Õppekavaväline teenus

Kool osutab järgmisi õppekava läbimist toetavaid teenuseid:

- Päevahoiuteenus

Kool osutab õppekavaväliseid teenuseid õpilasele vanema (seadusliku esindaja) avalduse alusel ja kooli võimalusi arvestades. Päevahoiuteenust osutatakse õppepäevadel kuni kella 17.00ni. Päevahoiuteenust ei pakuta koolivaheaegadel, riigipühadel ning kodusõppepäevadel. Päevahoiuteenus on Viimsi valla lastele tasuta, teistele õpilastele kehtestab teenuste hinnakirja Viimsi vallavalitsus.

12. LIHTSUSTATUD ÕPPE, TOIMETULEKU- JA HOOLDUSÕPPE ÜLDSÄTTED

Koolis rakendatakse **lihtsustatud õpet, toimetuleku- ja hooldusõpet** õpilastele, kes on kooliväliselt nõustamismeeskonnalt saanud vastava soovitusel ja vanem või eestkostja (edaspidi *vanem*) on sellega nõus. Lihtsustatud õpet rakendatakse kerge intellektipuudega õpilastele, toimetulekuõpet mõõduka intellektipuudega õpilastele ja hooldusõpet sügava intellektipuudega õpilastele.

Lihtsustatud, toimetuleku ja hooldusõppe korraldamisel lähtutakse kooli õppekava üldosas sätestatud õppe- ja kasvatus üldistest eesmärkidest, läbivatest teemadest ja nende käsitlemise põhimõtetest, lõimingu põhimõtetest, ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtetest, õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse ja hindamise põhimõtetest ning õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldusest, võttes arvesse õpilaste arenguvajaduste rõhuasetusi.

13. LIHTSUSTATUD ÕPPE EESMÄRGID NING TUNNIJAOTUSPLAAN

Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava lisale 1 on lihtsustatud õppe põhiülesanne suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata tal kujuneda isiksuseks, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna.

Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.

Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele isiksusteks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid ja tulevad võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimetekohasel tööl ja avalikus elus.

13.1. Põhikooli sihiseade lihtsustatud õppes

Lihtsustatud õppe sihiseade lähtub põhikooli riikliku õppekava üldosa §-s 3 sätestatust, arvestades seejuures lihtsustatud õppel õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.

(1) Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.

(2) Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 7 koostatakse igale lihtsustatud õppe õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.

(3) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt, aga sel määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.

(4) Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohendada oma käitumist ja õpitegevust.

(5) Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.

(6) Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja on praktilist tööd väärtustav ja täiendus- ning kutseõppeks valmis olev ühiskonnaliige. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele isiksusteks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid ja tulevad võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimetekohasel tööl ja avalikus elus.

(7) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö erinevate osaliste vahel. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt.

13.2. Õpilastel kujundatavad üldpädevused

1. Kultuuri- ja väärtuspädevus – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, väärtustab maailma eri rahvaste ja kultuuride mitmekesisust, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

2. Sotsiaalne ja kodanikupädevus – on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme.

3. Enesemääratluspädevus – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne.

4. Õpipädevus – õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatut. Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele.

5. Suhtluspädevus – suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid; mõistab ja kasutab võõrkeeles lihtsamaid igapäevaseid

väljendeid ning fraase, tuginedes vajaduse korral abivahenditele.

6. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi-oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt.

7. Ettevõtlikkuspädevus – on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest.

8. Digipädevus – orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

13.3 Taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatuse rõhuasetused arenguperioodide kaupa

Selles peatükis toome välja taoteldavad pädevused klassiastmete kaupa.

13.3.1. Taotletavad pädevused 1.-2. klassis

2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
- 2) osaleb klassi ühistegevuses;
- 3) kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
- 4) kuulab ja vastab küsimustele; väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausetega;
- 5) eristab oma-võõrast-ühist;
- 6) hoiab korras oma välimuse; hoiab puhtust ja korda; hoiab korras oma koolitarbed;
- 7) leiab täiskasvanu suunamisel paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajalikku teavet;
- 8) täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piirides suulise korralduse kohaselt;
- 9) viib kokku eseme, selle kujutise ja keelelise väljendi; tunneb kirjelduse järgi ära tuttavaid esemeid ja nähtusi;
- 10) vaatleb ning võrdleb täiskasvanu juhendamisel esemeid ja nähtusi; järjestab ja rühmitab esemeid

ning nende kujutisi ühe-kahe tajutava tunnuse (kuju, suuruse, värvuse) alusel;

11) loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;

12) arvutab õpitud arvuvalla piires ning mõõdab täiskasvanu abiga;

13) tunneb rõõmu liikumisest, loovast ja käelisest tegevusest;

14) käitub õpitud oskuste piires viisakalt, ohutult ja ümbrust hoidvalt; hindab oma ja teiste käitumist õige/vale, meeldib / ei meeldi tasandil.

13.3.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 1.–2. klassis

(1) Esimesel arenguperioodil on põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine: kuulamine, adekvaatne reageerimine küsimustele ja korraldustele, vaatlemine, osalemine dialoogis, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine. Õppeeesmärgiks on elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse omandamine.

(2) Õpetaja suunamisel õpivad õpilased tundma lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi. Lisaks iseendaga seonduva teadvustamisele kujundatakse õpilastel ka arusaamist mina-meie-suhetest. See kujuneb kontaktis ning koostegEVuses täiskasvanu ja klassikaaslastega, osalemisel õppemängudes ja ühistegEVustes.

(3) Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse ülesandeid, nende täitmiseks kuluvat aega ning õpetaja osaluse ja abi osakaalu. Õpetaja osaleb laste tegevustes suurel määral. Õpilased täidavad õpiülesandeid koostegEVuses, matkimise, näidise järgimise toel ja omandatud oskuste piires suulise korralduse järgi. Õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt õpetaja.

(4) Õpilased vajavad õppetegEVustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid. Õpilaste juhendamisel kasutatakse lühikesi suulisi korraldusi. Peamiseks õppemeetodiks on praktilineharjutamine. Olulisel kohal on õppimine praktilise tegevuse või didaktilise mängu kaudu.

(5) Õppetöö korraldamisel on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üldõpetuse ja aineõpetuse kombineeritud variant.

13.3.3. Taotletavad pädevused 3.–5. klassis

5. klassi lõpuks õpilane:

1) osaleb jõukohaselt ühistegEVuses, abistab kaaslast; alustab ja jätkab dialoogi; väljendab ennast

arusaadavalt (sh lühitekstide abil);

2) mõistab omandisuhteid oma-võõras-ühine ja käitub vastavalt;

3) hoolitseb oma välimuse ja tervise eest;

4) hoiab puhtust ja korda kodus ja koolis; käitub looduses hoolivalt;

5) oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt;

6) täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku juhendi) järgi; kasutab õpiülesannete täitmisel tuttavaid abivahendeid (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);

7) kirjeldab oma õpitegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele; kasutab täiskasvanu suunamisel õpitud enesekontrollivõtteid;

8) vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab etteantud rühmitusaluse järgi esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid õpetaja küsimuste ja tugisõnade abil;

9) loeb õpitud teksti ladusalt, leiab ja mõistab suunamisel tekstides sisalduvat teavet;

10) eristab tuttavates olukordades ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki; arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnunud iseloomuomadusi;

11) arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;

12) oskab täiskasvanu juhendamisel kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;

13) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma käitumist konfliktsituatsioonis;

14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda; oskab ohutult liigelda;

15) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid.

13.3.4. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 3.–5. klassis

(1) Teisel arenguperioodil jätkub positiivse suhtumise kujundamine õppimisse, keskendutakse õpiharjumuste ja -oskuste ning püsivuse arendamisele. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja motivatsiooni.

(2) Tähelepanu pööratakse eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sh üksteist toetavate suhete kujunemisele õpilaste vahel.

(3) Õpilased vajavad jätkuvalt suunamist ja õpitegevuse reguleerimist, sh eeskuju ja näidiseid õpiülesannete sooritamisel. Sisekõne kujunemine võimaldab neil arendada oma oskusi õpitegevuse kavandamisel ja reguleerimisel: orienteerumist ülesandes, planeerimist, algoritmide ja tuttavate abivahendite valikut ning kasutamist, enesekontrolli sooritamist.

(4) Õpilastel kujundatakse oskust mõista ning järgida lühikesi ja lihtsaid tööjuhiseid, nii suulisi kui ka kirjalikke lihtkorraldusi.

(5) Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Õpilased vajavad õpitegevustes abivahendeid, näitlikkust, sh algoritme.

13.3.5. Taotletavad pädevused 6.–7. klassis

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena ning käitub vastavalt rollile; peab kinni kokkulepetest;
- 2) oskab kaaslast kuulata ja teda tunnustada; oskab oma arvamust rahulikult väljendada ja selgitada; mõistab, et inimesed ja seisukohad võivad olla erinevad;
- 3) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, kasutab omandatud õpivõtteid ja tuttavaid abivahendeid;
- 4) oskab koostada päevakava ja seda järgida; mõistab töö vajalikkust;
- 5) oskab märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsib vajaduse korral abi ja kasutab seda;
- 6) oskab oma tegevust õppesituatsioonis kavandada, vajalikke tegevusi valida ja rakendada, tulemust kontrollida ja hinnata;
- 7) vaatab sihipeeriselt, võrdleb ning rühmitab esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid tugisõnade abil; teeb järeldusi; loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- 8) loeb õpitud teksti ladusalt, leiab teavet oma teadmiste vastavatest tekstidest ning esitab seda suuliselt ja kirjalikult vastavalt õpitud oskustele;
- 9) arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlus- ja õppevahendina;
- 11) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest; lahendab konflikte rahumeelselt;
- 12) oskab kirjeldada oma käitumist, mõista ja tunnustada oma eksimusi ning vajaduse korral korrigeerida oma käitumist/tegevust;
- 13) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete

ohtlikkusest;

14) väärtustab säästvat eluviisi, huvitub loodusest ja oskab looduses käituda.

13.3.6. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 6.–7. klassis

(1) Kolmandal arenguperioodil keskendutakse jätkuvalt õpiharjumuste ja õpioskuste kujundamisele, samuti püsivuse, iseseisvuse ning eesmärgistatud töötamise ja valikute tegemise oskuste arendamisele.

(2) Jätkuvalt pööratakse tähelepanu eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste arendamisele. Tähtsal kohal on oma arvamuse väljendamise ja selgitamise, kaaslaste arvamuste aktsepteerimise, suhtlusprobleemide lahendamise ning viisaka käitumise oskuste kujundamine.

(3) Vajalik on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni. Oluline on kujundada oskust märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsida vajaduse korral abi ja seda kasutada.

(4) Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel. Õpilaste juhendamisel lähtutakse algoritmidest, oluline on suunata õpilasi aktiivsemalt algoritme ka iseseisvalt kasutama, sh oma tegevust kontrollima.

13.3.7. Taotletavad pädevused 8.–9. klassis

9. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 2) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi;
- 3) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab suhtluspartneriga;
- 4) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ja tunneb vastutust oma tegude eest;
- 5) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega; mõistab kompromisside vajalikkust; oskab seista oma õiguste eest ning lahendada konflikte rahumeelselt, arvestades ühiselunorme;
- 6) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetiliselt või õiguslikult vääradele ettepanekutele;
- 7) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas; mõistab ülesannete õige

- tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud õpivõtteid;
- 8) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 9) oskab kasutada jõukohaseid teabevahendeid, sh arvutit ja internetti suhtlusvahendina ning infootsingul;
- 10) teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning huvisid; väärtustab praktilist tööd ja õppimist ning on valmis jätkama õpinguid täiendus- ja kutseõppes;
- 11) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 12) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne.

13.3.8. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 8.–9. klassis

- (1) Neljandal arenguperioodil on põhitaotluseks vastutustundliku suhtumise ja võimalikult iseseisvate õpi- ja tööoskuste kujundamine. Eesmärgiks on, et õpilased tulevad igapäevaelus toime iseseisvalt ning jätkavad õpinguid vastavalt oma võimetele.
- (2) Jätkuvalt on olulisel kohal suhtlemis- ja koostööoskuste kujundamine, õpimotivatsiooni hoidmine ja tõstmine. Kujundatakse oskust oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi ning teadvustada oma huvisid.
- (3) Tähtsal kohal on enesejuhtimise oskuste kujundamine, suurendatakse õpilaste iseseisvust oma tegevuse kavandamisel, sooritamisel ja tulemuse hindamisel. Järjepidevalt harjutatakse valima ning rakendama eesmärgi saavutamiseks vajalikke tegevusi ja vahendeid ning kasutama enesekontrollivõtteid.
- (4) Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel, õppesisu ja omandatavaid oskusi seostatakse igapäevaeluga.

Lihtsustatud õppes taotletakse järgmiste üldpädevuste saavutamist:

1.-2. klass	3.-5. klass	6.-7. klass	8.-9. klass
Kultuuri ja väärtuspädevus			
Käitub tuttavas situatsioonis viisakalt. Tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena.	Käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, järgib lihtsamaid kombeid.	Käitub viisakalt, tunneb kombeid.	Järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli.
Eristab: oma – võõras – ühine	Mõistab oma – võõras – ühine ja käitub vastavalt.		Tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna.
Märkab ilu.			
Oskab looduses käituda vastavalt õpitule ning hinnata enda ja teiste käitumist põhimõttel õige – vale.	Hoidub loodust kahjustavast käitumisest.	Teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast.	Mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus			
Hindab käitumisakte tasandil õige – vale, meeldib – ei meeldi.	Arvestab käitumisakti hindamisel teadaolevaid motive ja tingimusi, väljendab ilmnenu iseloomuomadusi.	Hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest.	Suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga.
	Kirjeldab oma käitumist konfliktsituatsioonis. Hoidub kaaslast kahjustavast käitumisest.	Lahendab konflikte rahumeelselt.	Teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, seisab oma õiguste eest, lahendab konflikte norme arvestades.
Enesemääratluspädevus			
Hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust.	Hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis.	Tunneb tervisliku eluviisi põhitõdesid ja järgib neid. Tegutseb vastavalt päevakavale.	Mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid.

	Kirjeldab oma tegevust selle ajal ja tagantjärele.	Kirjeldab oma praktilist ja vaimset tegevust.	Hindab õigesti oma võimeid toimetulekuks elus, sh tööturul.
	Kasutab õpitud enesekontrollivõtteid.	Kirjeldab ja hindab oma käitumist ning korrigeerib seda vajadusel.	
Õpipädevus			
Täidab ülesanded koostegevuses eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piires suulise korralduse järgi.	Täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piires suulise ja kirjaliku korralduse järgi.	Täidab õpitud erialal tööülesandeid, kasutab juhendaja abi.	Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid üksi ja rühmas.
Leiab suunamisel vajaliku teabe. Kuulab ja vastab küsimustele.	Kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannet e täitmisel.	Kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid.	Kasutab jõukohaseid teabevahendeid.
Kujutab ette ja annab lühitekstis edasi kirjeldatud situatsiooni.	Vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.	Täidab ülesande, kontrollib ja hindab tulemust.	Teeb märkmeid ja koostab tarbekirja.
Viib kokku eseme või kujutluse ja keelelise väljendi, tunneb tuttavaid esemeid kirjelduse järgi.	Eristab tuttavates situatsioonides ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki.	Oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda.	Teab kutseõppe ja täiendusõppe võimalusi.
Selgitab mõisteid ööpäev ja aastaajad.	Eristab fantaasiat ja reaalsust.	Mõistab töö vajalikkust.	Väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutseõppeks.

Suhtluspädevus			
Loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa.	Loeb jõukohast teksti ladusalt, tõlgendab seda oma sõnadega, kujutab ette kirjeldatud objekte ja situatsioone.	Loeb ladusalt, hangib informatsiooni oma teadmiste le vastavast tekstist. Valdab emakeele grammatikat, kasutab lausekonstruktsioone nende tähendust arvestades.	Loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel.
Väljendab ennast 3–4- sõnaliste lihtlausetega.	Väljendab ennast arusaadavalt, sh lühitekstide abil. Alustab ja jätkab dialoogi.	Selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslastele.	Esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega.
Matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogiaalanepädevus			
Vaatleb esemeid ja märkab nende erinevusi. Võrdleb ja rühmitab esemeid ja kujutisi erinevate tunnuste alusel. Eristab objekte kuju, suuruse ja värvuse järgi ning tajub ruumisuhteid.	Vaatleb, võrdleb ning rühmitab objekte ja nähtusi rühmitusaluse abil. Mõistab ruumi ja aja suhteid, väljendab neid kõnes.	Teeb vaatluse põhjal järeldusi. Loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit.	Eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsikas.
Ettevõtlikkuspädevus			
Osaleb klassi ühistegevuses.	Õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistöös.	Valdab omandatud õpitoimingute struktuuri: formuleerib ülesande, kavandab tegevuse.	Arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest, tunneb vastutust oma tegude eest.
Kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab kaaslastele	Osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslasi.	Täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid, käitub vastavalt rollile.	Lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu eetilistelt või õiguslikult valedetele ettepanekutele.

abi.			
Digipädevus			
Tutvub digivahendite kasutamisega.	Kasutab digivahendeid suhtlus- ja õppevahendina koolis ja kodus.		

13.4. Lihtsustatud õppe ja kasvatus korralduse alused

Kooli õppeainete nädalatundide arv klassiastmete kaupa lihtsustatud õppes vastavalt PLRÕKi tunnijaotusplaanile on järgmine:

Õppeaine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Eesti keel</i>	7	9	8	8	7	6	6	6	6
<i>Võõrkeel (inglise keel)</i>					2	2	2	2	2
<i>Matemaatika</i>	5	5	5	5	5	5	4	5	5
<i>Loodusõpetus</i>	1	1	2	2	2	4	4	4	4
<i>Ajalugu</i>						1	2	2	1
<i>Inimeseõpetus</i>	1	1	1	2	2	2	2	2	1
<i>Muusikaõpetus</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Kunstiõpetus</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Kehaline kasvatus</i>	2	3	3	2	2	2	2	2	2
<i>Tööõpetus</i>	2	2	2	2					
<i>Käsitöö/kodundus</i>					2	2	2	2(3)	3(4)
<i>Puidutöö/metallitöö</i>					2	2	2	3(2)	4(3)
<i>Valikõppeained</i>			2	2	2	2	2	2	2
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Kool pakub õpilastele järgmisi valikaineid:

Valikaine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Draamaõpetus</i>			1	1	1	1	1		
<i>Informaatika</i>			1	1	1	1	1	1	1
<i>Karjääriõpetus</i>								1	1
Kokku	0	0	2	2	2	2	2	2	2

Valikainetundide läbiviimiseks komplekteeritakse vajadusel rühmad.

Tööõpetuse õppesuunad on alates 5. klassist puidu- ja metallitöö ning käsitöö ja kodundus. Tundide arvu määramisel võetakse arvesse õpilaste soovi ja võimekust. Karjääriõpetus ja (põhikoolijärgsete võimaluste) nõustamise korraldamine, arvestades lihtsustatud õppe õppetasemete õpilaste võimete ja vajadustega.

Alates 8.klassist toimuvad:

- kutseõppeasutuste ühiskülastused;
- õpilaste kutsenõustamised;
- lastevanemate nõustamised (arenguveustus ja klassikoosolekud kutsenõustamise suunitlusega);
- koostöö Töötukassaga.

13.5. Lihtsustatud õppekava järgi õppivate õpilaste kokkuvõttev hindamine ja loovtöö

Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa, mille käigus selgitatakse välja, kas õpilane on õppekavas määratletud õpitulemused saavutanud või mitte. Kasutatakse õppimist toetavat ehk kujundavat hindamist.

Lihtsustatud õppekava **lihtsustatud õppel** õppivate õpilaste kokkuvõttev hindamine toimub samade põhimõtete alusel nagu riikliku õppekava järgi õppivate õpilaste kokkuvõttev hindamine I ja II kooliastmes. III kooliastmes toimub kokkuvõttev hindamine samade põhimõtete alusel nagu II kooliastmes.

Hindamine on oma olemuselt diferentseeritud, st arvestab õpilase erisusi ja individuaalseid vajadusi. Õppimist toetav hindamine toimub pidevalt ja on õppeprotsessi osa. Õppijale antakse tagasisidet, kuidas tal läheb ja mida tuleks parandada, kirjeldades õpilase sooritust hinnangutevabalt, tuua esile õpilase edusammud, jagada soovitusi. Hindamisel kasutatakse erinevaid meetodeid, hindamisvahendeid ja viise. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi püstitada ning õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning hoida või tõsta õpilase õpimotivatsiooni ja saavutada soovitud õpitulemused. Arendatakse tema oskust eesmärgi seada, oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

Kehalist kasvatust, kunstiõpetust, käsitööd ja kodundust, puidutööd/metallitööd, informaatikat, muusikat, inimeseõpetust ja draamaõpetust mitteametiliselt hinnatavalt „arvestatud“ (AR) ja „mitteametiliselt“ (MA). Informaatikat, muusikat ja draamaõpetust hinnatakse poolaastapõhiselt.

Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes. Loovtööd hinnatakse mitteeristavalt ning selle tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimuseks. Loovtöö hinnet ei kanta ka mitteeristavana hinnetelehele, kantakse ainult teema.

Lapsevanema taotluse alusel ja kooli pidaja otsusel võib õpilane jääda pärast 9. klassi üheks aastaks lisaõppesse. Lisaõppe eesmärk on pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või üleminekuks tööturule koostöös kutseõppeasutuse või tööandjaga. Õpilasele koostatakse üleminekuplaan, milles määratakse õppe sisu ja päevakava. Kui õpilane jääb lisaõppesse, siis väljastatakse põhikooli lõputunnistus pärast lisaõpet.

13.6. Põhikooli lõpetamine lihtsustatud õppes

Lihtsustatud õppes väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt “rahuldavad” ning kes on sooritanud eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami. Koolieksamite sisu, vormi ja hindamise alused koostab kooli direktori käskkirjaga moodustatud eksamikomisjon. Hiljemalt 1. veebruariks teatatakse põhikooli lõpetajale ja tema seaduslikule esindajale kohustuslike õppeainete hulgast valitud eksamiaine ja eksamite toimumise ajad.

Õppenõukogu otsusel võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud taotluse põhjal anda põhikooli lõputunnistuse lihtsustatud õppes õppivale õpilasele, kelle viimane aastahinne on kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik”.

14. TOIMETULEKUÕPPE EESMÄRGID NING TUNNIJAOTUSPLAAN

Õppe- ja kasvatustöö üldiseks eesmärgiks toimetulekuõppes on õpilase võimalikult suur iseseisvus ja sotsiaalne integratsioon, st eneseteostus sotsiaalses keskkonnas nii lapse-, nooruki- kui täiskasvanueas.

Toimetulekuõppe põhiülesanne ja peamine põhimõte on toetada erituge vajava õpilase arengut ning tema kujunemist täiskasvanuks, lapsele loomumase huvi tekitamine ja säilitamine maailma vastu ning õpilase arengu toetamine ja suunamine vastavalt iga õpilase eripärale ja võimetele, et kujundada täiskasvanu, kes oma elus edaspidi võimalikult iseseisvalt hakkama saab.

14.1 Põhikooli sihiseade toimetulekuõppes

Toimetulekuõppe sihiseades lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosast §-s 3 sätestatust, arvestades seejuures toimetulekuõppel õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.

Toimetulekuõppe põhiülesanne on toetada erituge vajava õpilase arengut ning tema kujunemist Eesti kodanikuks, kes tuleb eluga toime tuttavates tingimustes, teeb võimetekohast praktilist tööd ja on teadlik enda kuulumisest oma rahva ja Eesti kodanike hulka.

Toimetulekuõppes lähtutakse põhimõttest, et igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul lähtutakse õpilaste arengutasemest õppeainete kaupa, arvestatakse õpilaste potentsiaalseid võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi. Õppimise edukus sõltub õpilase individuaalsest võimekusest ja tema individuaalseid iseärasusi arvestavast õpikeskkonnast.

Õppekava taotleb iga õpilase arengu toetamist. Õpetamine toimub iga õpilase arengutaseme ja arenguvõimaluste hindamise alusel kasutades eripedagoogilisi meetodeid.

Õppetööd kavandades arvestatakse nii klassi tervikuna kui ka iga õpilast individuaalselt. Õppeülesanded valitakse õpilase lähimat arenguvalda arvestades, varieeritakse õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuse omandamiseks kuluvat aega vastavalt laste individuaalsetele iseärasustele.

Arendamist vajavad õpilaste psüühilised protsessid (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine), tunde- ja tahtevald, psühhomotoorika, suhtlemine ja hoiakud. Õpetamise ja arendamise eesmärgiks on õpilaste võimalikult iseseisev toimetulek sotsiaalses keskkonnas. Eesmärgid täpsustatakse kooli ja/või klassi õppekavas ning iga õpilase individuaalses õppekavas.

Õppe- ja kasvatustöö toimub võimalikult elulises keskkonnas jõukohases praktilises tegevuses, millega kaasneb suuline kõne ja/või alternatiivsete suhtlusvahendite kasutamine. Õppe- ja kasvatustööga

taotletakse, et õpilane omandaks jõukohased praktilised oskused ja vajalikud teadmised igapäevastes olukordades toimetulekuks. Õpilast suunatakse täitma praktilisi ülesandeid koostegEVuses ja eeskuju järgi, rakendama omandatud oskusi kas näidise, lihtsa suulise korralduse alusel või mälupildile toetudes iseseisvalt. Oluline on kujundada õpilaste huvi võimalikult iseseisvalt tegutseda. Kujundatakse käitumist, sellele võimalikult adekvaatse hinnangu andmist positiivset rõhutades.

Oluline on õpetaja ja õpilase positiivne ühistegevus. Õpitegevuse valikul lähtutakse õpilase arengule vastavast jõukohasuse põhimõttest. Õpilaste aktiveerimine eeldab õpitegevustele konkreetsete ja arusaadavate eesmärkide seadmist, stimuleeriva õpikeskkonna loomist ning tulemustele hinnangu andmist. Õpilane kaasatakse võimetekohaselt oma tegevuste planeerimisse ja edusammude hindamisse.

Õpilase teadmiste, oskuste ja väärtushinnangute kujundamist soodustavad õpilasega tegelevate täiskasvanute ühtsed nõudmised ja samalaadne abi. Tähtis on koostöö õpilaste, õpetajate, tugispetsialistide, vanemate, koolipidaja jt kooliväliste spetsialistide ja asutustega.

Toimetulekuõppe rõhuasetused ja väärtuskasvatuse eesmärgid on järgmised:

	Rõhuasetused	Väärtuskasvatus
I arengutase	mina teadvustamine	õige – vale, tahan
II arengutase	mina – meie mina – õpilane	õige – vale, meeldib – ei meeldi, tahan – peab
III arengutase	mina – meie – kodukoht – tegevus	õige – vale, meeldib – ei meeldi, tahan – teen, peab - on vaja – teen, tahan – ei tohi – ei tee

Toimetulekuõppes taotletakse järgmiste üldpädevuste saavutamist:

I arengutase	II arengutase	III arengutase
Kultuuri- ja väärtuspädevus		
Hindab tuttavaid tegevusakte põhimõttel: õige – vale.	Hindab tuttavaid tegevusakte põhimõttel: õige – vale, meeldib – ei meeldi.	Hindab tajutavaid tegevusakte põhimõttel: õige – vale, meeldib – ei meeldi
Sotsiaalne ja kodanikupädevus		
Otsib kontakti täiskasvanute ja kaaslastega.	Oskab astuda kontakti täiskasvanute ja kaaslastega.	Oskab suhelda tuttavas situatsioonis vastavalt rollile nii täiskasvanute kui ka eakaaslastega.

Reageerib arusaadavatele korraldustele adekvaatselt, vastab arusaadavatele repliikidele keelelisi või alternatiivseid vahendeid kasutades.	Väljendab arusaadavalt oma põhivajadusi ja soove ning küsib teistelt abi, kasutades keelelisi või alternatiivseid vahendeid.	Täidab arusaadavaid korraldusi, seostab mitteverbaalset ja verbaalset teavet, ühendab ja kasutab tegevuses verbaalset ja visuaalset teavet, kommenteerib tegevust ja tulemust.
Meelde tuletamisel kasutab õpitud käitumismalle tuttavates situatsioonides.	Valib tuttavates situatsioonides käitumiseks sobivaid õpitud käitumismalle.	Oskab tuttavates situatsioonides valida sobivat käitumismalli, lähtudes motiividest: tahan – on vaja – peab ja reeglitest tohib – ei tohi.
Enesemääratluspädevus		
Tunneb ära oma asjad.	Sooritab eneseteeninduse toimingud vastavalt omandatud kogemusele.	
Sooritab tegevusakte lihtsate verbaalsete või alternatiivsete vahenditega esitatud korralduste alusel ja eeskuju järgi koostevuses. Sooritab omandatud tegevusakte iseseisvalt.	Sooritab varieeruvates tingimustes tuttavaid ja jõukohaseid tegevusakte iseseisvalt. Valib tegevusakti eesmärgist lähtuvalt sobivaid vahendeid.	Sooritab ka varieeruvates tingimustes harjumuslikke tegevusakte iseseisvalt. Suudab tegevusakti eesmärgist lähtuvalt valida, ise teha ja kasutada sobivaid vahendeid variatiivsetes tingimustes.
Sooritab liigutusi eeskuju järgi, muutes liigutuste rütmi ja tempot; koordineerib silma ja käe koostööd, jälgib liikuvat objekti.	Sooritab erisuunalisi liigutusi ja liigutuste stereotüüpset ahelat mälukujutlustele toetudes, suudab koordineerida eri kehaosade mootorikat.	Sooritab praktiliseks tööks vajalikke liigutusi ja suudab neid varieerida sõltuvalt tingimustest.
Õpipädevus		
Oskab tuttava mänguasja või didaktilise vahendiga tegutseda vastavalt selle funktsioonile.	Oskab didaktilise vahendi või tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile.	Oskab didaktilise vahendi või tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile ja tegevuse eesmärgist lähtudes.
Tunneb ära õpitud märgid või sümbolid objektide, sündmuste ja tegevuste tähistamiseks.	Tunneb ära ja kasutab õpitud märke või sümboleid, tähti ja numbreid. Suudab luua seost objekt – pilt – keeleüksus.	Tunneb ära ja kasutab õpitud märke või sümboleid, tähti ja numbreid. Suudab luua seost objekt – pilt – skeem – keeleüksus.

Säilitab õppeülesannete täitmise ajal suunatult tähelepanu kuni 3 minutit.	Säilitab õppeülesannete täitmise ajal tähelepanu kuni 5 minutit.	Suudab jõukohaste õppe- ja tööülesannete täitmise ajal olukorrast sõltuvalt tähelepanu ümber lülitada ja säilitada.
Lahendab abiga tajuväljas olevaid abivahendeid kasutades arusaadavaid praktilisi ülesandeid nii tuttavates kui ka varieeruvates tingimustes.	Lahendab arusaadavaid praktilisi ülesandeid nii tuttavates kui ka varieeruvates tingimustes tajuväljas olevaid abivahendeid kasutades.	Valib või teeb ise vajalikke abivahendeid ning lahendab arusaadavaid praktilisi ülesandeid tajuväljas olevaid abivahendeid kasutades.

Suhtluspädevus		
Väljendab oma põhivajadusi ja soove lihtsate keeleliste või alternatiivsete vahenditega.	Täidab lühikesi ja arusaadavaid korraldusi harjumuspäraselt tegutsedes, kommenteerib suunatult tegevust.	Väljendab oma vajadusi ja soove, arvestades etiketisuhtlemist ja tuttavaid käitumisreegleid. On kujunenud hoiak ja oskus teatada teabe puudulikust mõistmisest ja täiendava teabe vajadusest.
	Võrdleb suunatult oma töö resultaati näidisega.	Võrdleb oma töö resultaati näidisega.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus		
Eristab objekte tajutava tunnuse või funktsiooni järgi. Rühmitab objekte ja nende kujutisi tajutavate tunnuste alusel, ka rühmitamise aluseid muutes.	Eristab tuttavaid objekte ja sündmusi, eristab olulisi tüüpilisi tunnuseid juhuslikest tunnustest, tunneb ära sama objekti eri taustal ja eri asendis.	Tunneb kirjelduste järgi ära ja kujutab ette tuttavaid objekte ja sündmusi. Rühmitab objekte ja nende kujutisi tajutavate tunnuste alusel, ka rühmitamise objekte, nende hulka ja aluseid muutes.
Tajub objektide vahelisi ruumisuhteid. Orienteerub 2–3 objekti vahelistes ruumisuhetes.	Teadvustab objekti asukohta ruumis teiste objektide suhtes.	Teadvustab objekti asukohta ruumis, arvestab kahte parameetrit.
Säilitab töömälu 2–3 objekti järjestuse.	Säilitab töömälu kuni 5 objekti järjestuse.	Säilitab töömälu kuni 5 objekti järjestuse.
Orienteerub ööpäeva osades.	Orienteerub ööpäeva rütmiga seotud tegevustes, teab nädalapäevade ja aastaaegade järjestust.	Suudab ligikaudu ette kujutada tuttava toimingu sooritamiseks kuluvat aega, orienteerub kellaajas vähemalt pooltunni täpsusega, seostab kalendrikuu ja aastaaja.
Ettevõtlikkuspädevus		
	Teadvustab oma rolli ühistegevuses osalejana.	Teadvustab oma rolli tegevuses.
Oskab tuttavates situatsioonides märgata ohtlike olukordi ja hoidub neist.	Suudab tuttavates situatsioonides ohtu ette kujutada ning ohule adekvaatselt reageerida.	Suudab ette kujutada ohtlike situatsioone, neid vältida ja ohule adekvaatselt reageerida.
		Rakendab omandatud toiminguid ahelana.

14.2. Taotletavad pädevused I arengutasemel

Õpilane:

- tajub ennast ja kaasinimesi ümbritsevas keskkonnas; suhtub positiivselt iseendasse ja tuttava inimese poolt algatatud kontakti;
- kasutab meeldetuletamisel tuttavates situatsioonides õpitud käitumisviise ja järgib võimetekohaselt ühiselu reegleid kodus ning koolis;
- orienteerub abiga lähiümbruses, tuleb suunamisel toime põhiliste eneseteeninduse toimingutega;
- tegutseb ohuolukorras vastavalt täiskasvanu juhisteile;
- annab märku oma põhivajadustest ja tervisega seotud probleemidest;
- osaleb tervislikke eluviise järgivates koostgevustes, on kehaliselt aktiivne;
- viibib meelsasti looduses keskkonnas;
- võtab vastu ja otsib kontakti tuttava täiskasvanu ja kaaslasega; reageerib igapäevastele lühikorraldustele sobivalt, väljendab suunamisel oma põhivajadusi ja soove õpitud keeleliste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil;
- suudab igapäevaelus toime tulla ja olukordi mõista, toetudes esemetele või piltidele;
- sooritab koostgevuses praktilisi matemaatilisi tegevusi igapäevaelus toime tulemiseks;
- kasutab abiga tuttavaid infotehnoloogilisi vahendeid mängulises tegevuses; vajaduse korral kasutab suunamisel arengutasemele vastavat kommunikatsiooniseadet;
- osaleb suunatud mängus ja mängulises õpitegevuses; säilitab mängulises tegevuses lühiajaliselt suunatud tähelepanu; tegutseb mänguasja või õppevahendiga vastavalt selle funktsioonile.

Õppe ja kasvatus e rõhuasetused I arengutasemel. Õpetuse põhitaotlus on õppimiseks vajalike alusoskuste omandamine koostgevuse ja matkimise tasandil:

- 1) erinevaid vahendeid kasutades kontakti astumine, kontaktis osalemine, kontakti kestuse pikendamine;
- 2) adekvaatne reageerimine situatsiooniga seotud lühikorraldustele;
- 3) lülitumine praktilisse tegevusse ja ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine;
- 4) suunamisel oma välimuse ja õppevahendite korrashoidmine;
- 5) baaslausungite moodustamine ja/või alternatiivsete suhtlusvahendite situatiivne kasutamine

14.3. Taotletavad pädevused II arengutasemel

Õpilane:

Teadvustab ennast ja kaasinimesi, märkab inimeste vahelisi erinevusi; suhtub positiivselt iseendasse, oma lähedastesse ja kaaslastesse teab tuttavas olukorras oma õigusi ning kohustusi, oskab valida sobivat õpitud käitumisviisi ning järgib oma võimete kohaselt ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli;

orienteerub tuttavas ümbruses, tuleb toime põhiliste eneseteeninduse toimingutega; teadvustab enda abivajadust ja küsib suunamisel abi; märkab suunamisel ohtlikku olukorda ja hoidub sellest õpitud viisil; annab õpitud viisil märku tervisega seotud probleemidest; mõistab suunamisel aktiivse liikumise ja tervisliku eluviisi vajalikkust; käitub suunamisel keskkonnateadlikult ja hoiab loodust; astub kontakti täiskasvanu ja kaaslasega; mõistab talle suunatud kohandatud kõnet ja/või alternatiivseid väljendusvahendeid ning väljendab arusaadavalt oma põhivajadusi ja soove omandatud keeleliste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil;

kasutab õpitud pildi- ja/või täissõnameetodil lugemise ja nende abil kirjutamise oskusi igapäevases elus toime tulemiseks;

kasutab suunamisel õpitud praktilisi matemaatilisi oskusi igapäevases elus toime tulemiseks;

kasutab suunamisel õppetegevusest tuttavaid infotehnoloogilisi vahendeid, kasutab vajaduse korral arengutasemele vastavat kommunikatsiooniseadet;

osaleb mängu- ja õpitegevuses, säilitab õpiülesannete täitmise ajal suunatud tähelepanu; tegutseb õppevahendi või tuttava tööriistaga vastavalt selle funktsioonile.

14.4. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II arengutasemel

Õpetuse põhitaotlus on õpitud baasoskuste harjumuslik rakendamine. Arendamist vajab tegevusega kaasneva suhtlemise ja oma tegevuse elementaarse kommenteerimise oskus. Nende oskuste arendamiseks kasutatakse järgmisi võtteid: tegevusele ärgitamine, protsessi suunamine, tulemuse sõnastamine.

Rõhuasetus on oma mina teadvustamisel, suhtel mina-meie ja mina-õpilane.

Juhtivaks tunnetusprotsessiks on tajude, suureneb mälukujutluste osakaal vaimses ja praktilises tegevuses. Arendatakse kaemuslik-kujundilist mõtlemist lõimunud kujundiliste elementidega. Tunnetustegevuse arendamiseks on vajalik tähelepanu suunamine eri vahenditega (sh visuaalsed orientiirid), tähelepanu kestuse pikendamine, motoorne aktiveerimine.

Motoorika arendamine. Omandatakse oskused sooritada erisuunalisi liigutusi; sooritada instruksiooni järgi liigutuste ahelat toetudes mälukujutlusele (vajaduse korral imiteerides). Viiakse läbi eri kehaosade mootorikat koordineerivaid tegevusi ja peenmootorikat arendavaid tegevusi. Liigutuste sooritamist verbaliseeritakse (pedagoog – õpilane). Sobimatud liigutusstereotüübid asendatakse.

Tajude arendamine. Tajude arendamisel kujundatakse oskusi: tunnuste ja osade märkamine ja võrdlemine; sama objekti või graafilise kujutise äratundmine eri asendis, taustal, eri meeltega; oluliste/tüüpiliste ja juhuslike tunnuste eristamine; terviku moodustamine osadest; osatoimingute järjestuse tajumine tegevusaktis; erisuunaliste ruumisuhete (sh vasakul/paremal) tajumine; ajasuhete (sündmuste järjestuse) tajumine.

Mälu arendamine. Mälu arendamisel kujundatakse oskust ära tunda tuttavate objektide graafiliste kujutisi ja toiminguid varieeruvates tingimustes; õpetatakse sooritama stereotüüpseid toiminguid tuttavates situatsioonides; aktiveeritakse kujutlused verbaalsealternatiivse teabe alusel; arendatakse töömälu mahtu (kuni 5 üksust); õpetatakse üksuste/sümbolite järjestust säilitama, kujutlused verbaliseeritakse suunatult.

Mõtlemise arendamine. Kaemuslik-praktilist mõtlemist arendatakse mõtlemisprotsessi kujundiliste elementide lõimimise teel. Arendatavad oskused on abivahendite otsimine ja kasutamine, ülesande täitmine variatiivsetes tingimustes; osadest terviku moodustamine; õpiülesannete täitmine praktiliselt ja materialiseeritult; variatiivne rühmitamine suunatult (varieeritakse objekte, objektide arvu, rühmitamisalust).

Kõne arendamine. Kõne arendamiseks laiendatakse õpilaste baassõnavara, harjutatakse situatiivset dialoogi ja viisakusväljendite kasutamist, 2–3 lausungi tähenduse seostamist. Õpitakse kohandatud lühitekstide tähenduse mõistmist (vajaduse korral kaasneb visuaalne näitlikkus), mõnest lausungist koosneva teksti loomist (abiga).

Õppetöös rakendatakse valdavalt üldõpetuslikku tööviisi, kasutatakse praktilisi ja mängulisi tegevusi. Õpilane hakkab oma tegevust elementaarselt kommenteerima, kasutades suunatult kas verbaalseid või alternatiivseid väljendusvahendeid. Õpitakse turvaliselt kasutama igapäevaseid digivahendeid.

- Kujundatakse elementaarseid lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskusi.
- Väärtuskasvatuse eesmärkide saavutamiseks hindab õpilane tegevusakte põhimõttel õige-vale, meeldib-ei meeldi. Õpitegevust ja käitumist motiveeritakse võimalikult meeldiva õpikeskkonna loomisega. Antakse positiivne hinnang tegevuses osalemisele. Vähendatakse negatiivsete hoiakute mõju. Kujundatakse tahan-motiivi kõrvale positiivse hinnangu abil peab motiivi. Võimaldatakse valikuid.
- Õpilane õpib tuttavas situatsioonis jõukohaste ülesannetega võimalikult iseseisvalt toime tulema, õpitud oskusi suunamisel varieeruvates olukordades kasutama ja suunatult varieeruvates olukordades toime tulema. Toimub lihtsate tööoskuste õpe ja harjutamine.

14.5. Taotletavad pädevused III arengutasemel

Õpilane:

- teadvustab ennast ja kaasinimesi, on teadlik nende erisuste ja eri kultuuride võimalikkusest;
- suhtub positiivselt iseendasse, oma lähedastesse, kaaslastesse ja kodumaasse;
- teab oma õigusi ja kohustusi, oskab valida sobivat õpitud käitumisviisi ning järgib õpitud ⁷²ühiselu reegleid erinevates kohtades ja olukordades;

- orienteerub keskkonnas ja igapäevastes toimingutes, küsib vajaduse korral abi ja abistab teisi; hoidub teadaolevatest ohtudest ja käitub õigesti ohuolukordades;
- märkab terviseprobleeme ja otsib abi;
- mõistab liikumise mõju tervisele, järgib võimetekohaselt tervislikke eluviise;
- käitub keskkonnateadlikult ja hoiab loodust;
- mõistab talle suunatud kõnet ja/või alternatiivseid väljendusvahendeid ning väljendab arusaadavalt oma soove ja seisukohti omandatud keeleliste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil;
- kasutab õpitud lugemis- ja kirjutamisoskusi igapäevaelus toime tulemiseks; kasutab õpitud praktilisi matemaatilisi oskusi igapäevaelus toime tulemiseks;
- suudab oma võimete kohaselt infotehnoloogilises keskkonnas toime tulla, kasutab infotehnoloogiavahendeid eesmärgipäraselt ja võimalikult ohutult;
- kasutab vajaduse korral arengutasemele vastavat kommunikatsiooniseadet;
- mõistab töö vajalikkust, suudab tööaja jooksul töödistsipliinile alluda, teeb jõukohast tööd, on valmis jätkuõppeks.

14.6. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III arengutasemel

- Õpetuse põhitaotlus on võimalikult iseseisev toimetulek igapäevaelu ja õpitud tegevustega.
- Rõhuasetus on mina-meie suhetel seoses kodukoha ja tegevustega.
- Tunnetustegevuses kasvab märgatavalt mälu roll. Kujundatakse kaemuslik-kujundilist mõtlemist, mis võimaldab ette kujutada tuttavas situatsioonis toimuvaid tegevusi. Tähelepanu hoidmist soodustab harjumustele toetuv tegevus.
- Motoorika arendamine. Omandatakse praktiliseks tööks vajalike liigutusi vastavalt tegevuse spetsiifikale. Toimub liigutusstereotüüpide kujundamine sõltuvalt tegevusest ja nende varieerimine sõltuvalt tegevuse tingimustest. Õpitakse liigutusi teadlikult järjestama vastavalt osatoimingute ahelale.
- Tajude arendamine. Arendatakse aja ja ruumi analüütilist tajumist eri meeltega, tuttavate objektide ja sündmuste tajumist mitmele tunnusele ja mälule toetudes; stseenide ja lihtsate stsenaariumite analüütilist tajumist (jälgitav sündmus, pilt, pildiseeria, tekst) kogemustele toetudes.
- Mälu arendamine. Mälu arendamisel kujundatakse oskused ülesandest lähtuvalt ära tunda ja meenutada tuttavate objektide graafilisi kujutisi; eristada kogemusi ja esitatud teavet. Areneb

mälukujutluste konkretiseerimine ja uute seoste loomine täiendava teabe abil. Õppetöös toimub korduvate tegevusaktide varieerimine ning sooritatakse harjutusi juhuslike ja stereotüüpsete assotsiatsioonide pidurdamiseks. Omandatakse oskused säilitada lühikest ja arusaadavat instruksiooni mälus ja sellega arvestamist toimingut sooritades; kujutluste verbaliseerimine ja graafiline kujutamine.

- Mõtlemise arendamine. Kaemuslik-praktilisele mõtlemisele lisandub osaliselt kaemuslik-kujundiline mõtlemine, mis võimaldab ülesannete täitmist kujutlustele toetudes. Valitakse või valmistatakse vajalikud abivahendid. Õpilane täidab õppeülesandeid, mis eeldavad tuginemist isiklikele kogemustele ja eri meeltega tajutavatele vahenditele (sh kõnele). Õpitakse objektide rühmitamist 2–3 üldistustasandil ja allrühmade moodustamist. Toimub elementaarsete põhjustagajärg seoste teadvustamine praktilises tegevuses.
- Kõne arendamine. Kõne arendamiseks kujundatakse järgmisi oskusi: baas- ja vähe laiendatud lausungi mõistmine ja kasutamine suhtlemisel; suuliste ja kirjalike kohandatud lühitekstide mõistmine; oma tegevuse ja tajutud sündmuse sõnastamine lühitekstina, täiendava teabe lisamine küsimustele vastates, täiendava teabe vajadusest ja puudulikkusest teatamine; õpitud suhtlemisstrateegiate rakendamine, situatsioonile vastav rollisuhtlemine; kasutatavate väljendite mõningane varieerimine, ütluse tähenduse tuletamine situatsioonist lähtuvalt.
- Õppetöös rakendatakse jätkuvalt üldõpetuslikku tööviisi, kasutatakse valdavalt praktilisi tegevusi. Õpilasi suunatakse oma tegevust kommenteerima verbaalselt ja/või alternatiivsete vahenditega. Õppeprotsessis kasutatakse aktiivselt digivahendeid.
- Elementaarse lugemis-, kirjutamis-, arvutamise- ja mõõtmisoskuse kujundamine ja oskuste kasutamine tegevuses.
- Väärtuskasvatuse eesmärkide saavutamiseks hinnatakse eri tegevusakte, kasutades hinnanguid õige-vale, meeldib-ei meeldi. Tegevuse motiivi ja eesmärgi seose teadvustamisel kasutatakse hinnanguid tahan/teen, peab / on vaja / teen, tahan / ei tohi / ei tee. Peab-motiivi kõrvale vaja-motiivi kujundamine toimub positiivse hinnangu abil lähtuvalt eesmärgist või tulemuse teadvustamisest.
- Oluline on õpetada õpilast võimalikult iseseisvalt toime tulema. Kujundatakse lihtsa töö oskusi:
 - 1) omandatud toimingute sooritamine osaliselt muutuvates tingimustes;
 - 2) toimingute suunatud planeerimine, teabe otsimine sõltuvalt ülesandest (pilt, plaan, lühitekst);
 - 3) töövahendite ja materjali sobivuse hindamine;
 - 4) kujutluse loomine tulemustest – osatoimingute ning vahendite valik ja järjestamine;
 - 5) suunatud enesekontroll: osatoimingute/operatsioonide järjestus ja tulemused, toimingute tulemus ja selle hindamine.

Kooli õppeainete nädalatundide arv klassiastmete kaupa toimetulekuõppes ja kahel pikendatud õppe aastal vastavalt PLRÕKi tunnijaotusplaanile on järgmine:

Õppeaine	1.	2. .	3. .	4.	5. .	6.	7.	8.	9. .	10.	11.
<i>Elu- ja toimetulekuõpe</i>	4	5	5	5	7	7	6	6	6	5	5
<i>Eesti (vene) keel</i>	4	5	6	6	6	6	6	6	6	5	5
<i>Matemaatika</i>	2	3	4	4	5	5	4	4	4	4	4
<i>Kunst ja käeline tegevus</i>	5	5	5	5	5	2	2	2	2	2	2
<i>Muusikaõpetus</i>	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Tööõpe (sh puutöö)</i>						5	5	7	7	8	8
<i>Kehaline kasvatus</i>	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Rütmika</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Valikained</i>							2	2	2	3	3
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32	32	32

Kool pakub õpilastele järgmisi valikaineid:

Valikaine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
<i>Kangakudumine ja käsitöö</i>							1	1	1	1	1
<i>Keraamika</i>							1	1	1	1	1
<i>Meedia ja arvutiõpetus</i>									1	1	1
Kokku							2	2	2	3	3

14.7. Hindamine, loovtöö ja lisaõpe

Toimetulekuõppel õppivatel lastel ja noortel on võimalik üldharidussüsteemis viibida 12 aastat. Peale 11 aastat on õpilasel võimalus jääda 1 õppeaastaks lisa-aastale. Toimetulekuõppel olev õpilane liigub igal õppeaastal järgmisesse klassi.

Õppetöö ning õpikeskkond korraldatud lähtudes iga õppija võimetest ja individuaalsetest iseärasustest. Toimetulekuõppes toimub õppetegevus kolmel arengutasemel: I arengutase, II arengutase, III arengutase. Hindamisel ja otsuse koostamisel õpilase arengutasemete kohta õppeainete erinevates valdkondades osalevad kõik õpilasega tegelevad spetsialistid. Õpilane jõuab järgmisele arengutasemele iga õppeaine erinevates valdkondades vastavalt individuaalsele arengu tempole.

Toimetulekuõppel õppivate õpilaste hindamisel kasutab kool kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, mille aluseks on õpilase individuaalses õppekavas (IÕK) kirjeldatud õpitulemused. Hindamise all mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase tegevusi, õpitulemusi, võimekust, oskusi, hoiakuid vastavalt koostatud IÕK-le.

Toimetulekuõppel olevale õpilasele koostatakse igaks aastaks individuaalne õppekava (IÕK), kus arvestatakse õpilase taset, arenguastmeid ja õpitulemusi. IÕK koostamisele kaasatakse lapsevanem ja tugispetsialistid. IÕK koostatakse õpilasele üheks õppeaastaks ja kasutatakse õpilaste hindamisel.

Hindamisel kasutab kool kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, mille aluseks on õpilase individuaalses õppekavas (IÕK) kirjeldatud õpitulemused ja õppe-eesmärgid.

Õpetaja annab sõnalist tagasisidet õpilase seniste tulemuste kohta, arvestades tema võimeid ja kavandatakse selgituste toel edasised õppe eesmärgid. Õpilase eesmärgi ja taset hinnatakse hinnangutega

- Tuleb toime
- Tuleb toime abiga
- Ei tule toime

Hinnangut „tuleb toime“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb hästi toime“, „tuleb toime iseseisvalt hästi“, „tuleb toime iseseisvalt rahuldavalt“; hinnangut „tuleb toime abiga“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb toime abiga hästi“, „tuleb toime sõnalise abiga“, „tuleb toime eeskujule või näidise järgi“, „tuleb toime koostegEVuses“, „tuleb toime füüsilise abiga. Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei kasutata kokkuvõtval hindamisel. Toimetulekuõppel olev õpilane liigub igal õppeaastal järgmisesse klassi.

Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes ja toimetulekuõppe õpilane teeb loovtöö 8., 9. või 10. õppeaastal. Kui kooli õppenõukogu otsustab, et õpilane ei ole loovtöö koostamiseks võimeline, peab õpilase individuaalses õppekavas loovtöö koostamise asendama mõne muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärgi. Loovtööd hinnatakse mitmeeristavalt ning selle tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimuseks. Loovtöö hinnet ei kanta ka mitmeeristavana hinnetelehele, kantakse ainult teema.

SELGITUS	HINDAMISE TÄHIS
Tuleb toime	TT
Tuleb hästi toime	THT
Tuleb toime iseseisvalt hästi	TTI
Tuleb toime iseseisvalt rahuldavalt	TTR
Tuleb toime abiga hästi	TTA
Tuleb toime sõnalise abiga	TTS
Tuleb toime eeskuju või näidise järgi	TTE
Tuleb toime koostegevuses	TTK
Tuleb toime füüsilise abiga	TTF
Ei tule toime (vajab IÕK ülevaatamist ja parendamist)	ET

14.8. Põhikooli lõpetamine toimetuleku õppes

Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel toimetuleku- või hooldusõppe õpilasele, kes on läbinud temale koostatud individuaalse õppekava.

Toimetuleku õpilastele on nominaalseks õppeajaks põhikoolis 11 õppeaastat. 11 aasta pikkuse nominaalse õppeaja sätestamine kooli õppekavaga tagab kõikidele huvirühmadele, nii õpilasele, lapsevanemale, õpetajatele kui koolile, kindlustunde, et õpilane saab parima võimaliku hariduse ning jätkub sujuv üleminek kas jätkuõppesse, tööturule või sotsiaalsüsteemi .

Vastavalt PGS paragrahv 50-le võib pakkuda toimetulekuõppe alusel põhikooli lõpetanutele lisaõpet. Lisaõppe kestus on üks õppeaasta ning lisaõppesse vormistatakse vabas vormis avaldus hiljemalt 01.06.

Lisaõppe eesmärgiks on pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või suundumiseks tööturule. Lisaõppesse võetakse õpilasi, kes on saanud samal aastal põhikooli lõputunnistuse ja kes ei ole valmis õpinguid jätkama või tööturule suunduma.

Lisaõppes pakutakse juhendatud õpet 1120 tunni ulatuses. Juhendatud õpe koosneb täiendavast üldhariduslikust õppes, karjääriõppes, -infost ja -nõustamisest ning sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste arendamisest.

15. HOOLDUSÕPPE JA KASVATUSE EESMÄRGID NING ÕPPETEGEVUSED

Hooldusõppe põhiülesanne on raske ja sügava intellektipuudega lapsel olemasolevate funktsioonide ja oskuste säilitamine ja arendamine, et tagada harjumuspärases keskkonnas tema potentsiaalile vastav järjest iseseisvam toimimine. Koolis luuakse õpilase arengut toetav keskkond, et saavutada õpilase isiksuse arengus parim võimalik ja sotsiaalselt tunnustatav tulemus.

Alates 01.09.2025 sätestatakse hooldusõppe õpilastele 12. aastane nominaalne õppeaeg põhihariduse omandamiseks.

Õppesisu määramisel lähtutakse Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lisas 3. Hooldusõppe esitatud rõhuasetustest ning õpitulemustest tegevusvaldkonniti. Tegevusvaldkonnad on: motoorika, sotsiaalsed oskused, kommunikatsioon, kognitiivsed oskused.

Igale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava. Õpe võib toimuda üleminekuga ühelt arengutasemelt teisele või ainult ühe arengutaseme piires.

Õppetegevus korraldatakse üldjuhul õpperühmadena, kus arvestatakse iga lapse arengutaset ja individuaalsust ning kus on tagatud individuaalne lähenemine. Õppetööd rühmas viivad läbi õpetaja (eripedagoog) ja abiõpetaja(d). Õpetaja-eripedagoogi puudumisel toimub õpe eripedagoogi juhendamisel. Hooldusõppe eesmärk on toetada õpilase sotsiaalsete oskuste arengut, et õpilane suudaks olla teistega koos suuremas või väiksemas grupis, käituda vastavalt ühiskonna üldtunnustatud normidele. Igapäevase õppetegevuse eesmärk hooldusõppes on luua tingimused, milles õpilasel kujunevad õppeaja jooksul:

- soov ja oskus osaleda jõukohasel viisil erinevates sotsiaalsetes situatsioonides;
- praktilised oskused, mis tagavad võimalikult iseseisva toimetuleku tuttavas olukorras.

15.1. Põhikooli sihiseade hooldusõppes

Hooldusõppe määratakse nõustamiskomisjoni otsusega. Puude eripärade tõttu tõttu erinevad laste õpivajadused oluliselt, kuid enamikule on sealjuures iseloomulikud tunnused. Otsuse kohaselt vajavad hooldusõpet raske või sügava vaimupuudega ja liitpuudega õpilased. Iseloomulik on puude “tahulisus”. Hooldusõppes avalduvad erinevad puudetahud kuni liitpuudeni (neuroloogilised, geneetilised või

kehalised lisapuuded näit. PCI, epilepsia, autism jne). Reaalne tegevusvõime erinevates valdkondades (füüsilis-praktiline, kognitiivne, kommunikatiivne, sotsiaalne) võib isikuti olla väga erinev. Õppijatele on omane enesekeske tunnetus, kuid nad suudavad eristada ennast ja teisi. Oskused kujunevad lihtsate igapäevaste tegevuste järjestamise ja spetsiifiliselt üles ehitatud kordamisstrateegia tulemusel. Mõtlemise areng toimub praktilise tegevuse kaudu seoste otsimise ja loomise alusel. Hooldusõppe õpilastele on raskendatud aja ja kohataju. Nendes printsiibides toimub orienteerumine tuttavate tegevuste (sündmuste) kogemise teel.

Õppe ja kasvatuse üldeesmärk on intellektipuudega õpilase isiksuse terviklik areng ja kujunemine Eesti kodanikuks, kes vastavalt oma eale ja võimetele osaleb ühiskonnaelus, tuleb võimalikult iseseisvalt toime eakohases igapäevaelus ja osaleb jõukohases töötegevuses.

Hooldusõppe põhiülesanne on toetada erituge vajava õpilase arengut, kujundada oskusi, vilumusi ja ühiskonnas aktsepteeritavaid käitumisharjumusi, mis on vajalikud igapäevaseks toimetulekuks erinevates inimrühmades ja kogukondades ning tööelus. Koolis luuakse õpilase arengut toetav keskkond, et saavutada õpilase isiksuse arengus parim võimalik ja sotsiaalselt tunnustatav tulemus.

Hooldusõppes jaguneb õpetus tegevusvaldkondadeks, mis realiseeritakse praktilise tegevuse käigus. Hooldusõppes õpivad õpilased individuaalse õppekava alusel. Õppetöö ja kasvatustegevuste planeerimisel ja läbiviimisel lähtutakse Randvere kooli põhiväärtustest.

IÕK-s kajastuvad oodatavad õpitulemused järgmistes tegevusvaldkondades:

- kognitiivsed oskused
- kommunikatsioonioskused
- sotsiaalsed oskused
- igapäevaoskused
- motoorsed oskused.

Õppekava arendamisel ja rakendamisel arvestatakse meie kooli ja klassi õpilastega. Tähtis on koostöö eripedagoogiga, õpetajatega, lapsevanematega, kooli tugispetsialistidega, spetsialistidega väljaspool kooli ning Viimsi valla esindajatega.

Õppeülesanded sooritatakse vajaliku abiga, valdavalt koostegEVuses. Praktilise tegevuse kaudu arendatakse lapse mootorikat, eneseteenindamise oskusi, elementaarset tunnetustegevust ja suhtlemisoskust.

Õppetöö toimub kogupäevakooli põhimõttel - päev on üks tervik ja ajakava paindlik, tegevustesse on kaasatud erinevad spetsialistid ja arendustegevus toimub kogu lapse koolis viibitud aja vältel.

Oluline on pöörata tähelepanu õpilase oskusele oma käitumist reguleerida, seejuures arvestatakse

lapse individuaalsete erisustega ning rakendatakse vajadusel erimetoodikaid (sh visuaalseid strateegiad).

Valdavaks õppemeetodiks on tervikõppemeetod. Õppetööd planeerides arvestatakse kõikide tegevusvaldkondadega: motorika, sotsiaalsed oskused, kommunikatsioon, kognitiivsed oskused. Harjutamine toimub osaoskuste kaupa. Õpilase arengukaardi ja individuaalse õppekava kirjutamisel kasutatakse Randvere kooli blanke.

Praktilise tegevuse käigus areneb suhtlemine ja kujunevad harjumused. Õppetöö planeeritakse individuaalse õppekava alusel. Individuaalsete õppekavade koostamisel arvestatakse rehabilitatsiooniplaani olemasolul rehabilitatsioonimeeskonna spetsialistide ettepanekutega (koostöö Fertilitase erahaigla spetsialistidega).

15.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I arengutasemel

Esimesel arengutasemel orienteerub õpilane end ümbritseval tasandil. Eesmärk on arendada tunnetust eri meelte abil.

- Tähelepanu. Piltkontakti saavutamine (selle lühiajaline hoidmine, sh objektil). Käeliigutuste jälgimine õpilase poolt.
- Piltkontaktilt liigutakse järjest pikema kestusega tähelepanu hoidmisele (objektide liigutamine, stiimulite vahetamine või asendamine).
- Aistingud ja tajud. Tunnuste märkamine: ere valgus, liikuv objekt, äkiline heli, müra, erinevad pinnad (sile, krobe jne). Õpilase keha puutetundlikkuse arendamine.
- Mälu. Mõne tuttava või läheduses oleva objekti äratundmine.
- Mõtlemine. Võimetekohane manipuleerimine esemetega. Tegutsemine tuttava abivahendi toel.
- Motorika. Tunnetusprotsesside ja tegevuse eelduseks on motorika areng: passiivsed liigutused koostegevuses ja imiteerimise järgi, esemete haaramine, hoidmine ja lahtilaskmine, omandatud liigustusstereotüüpide mitmekesistamine. Objektide jälgimine, liigutuste suuna, amplituudi, rütmi ja tempo muutmine. Elementaarse tunnetustegevuse aktiveerimine liigutuste abil.

Õpetuse eesmärk on elementaarsete liigutuste ja toimingute sooritamine abiga või koostegevuses. Esimesel arenguastmel pannakse rõhku: kontakti loomisele ja saavutamisel, hääle tekke stimuleerimisele, häälitsemisele, sõna tajumisele ja selle rollile sümbolina, suhtlusvahendite kasutamisele (vastavalt õpilase võimetele).

Laste füüsiline areng ja vaimsed võimed on erinevad, seetõttu valitakse tegevusi, abivahendeid ja oskuse omandamiseks kuluvat aega. Positiivsetet elamust kutsutakse esile ka minimaalsete edusammude ~~est~~ ⁸⁰ (füüsiline kontakt, naeratus, toon). Õpilastele meeldiva elu- ja õpikeskkonna loomine on õpilase

õppetöös väga tähtis. Oluline on õpetada õpilasi oma põhivajadustest märku andma.

15.3. Taotletavad pädevused I arengutasemel

I arengutaseme lõpuks õpilane:

- märkab läheduses olevaid objekte; tunneb ära temaga tegelevad inimesed;
- sooritab stereotüüpseid liigutusi imiteerimise teel;
- hoiab kättepandud esemeid; haarab esemeid, (ühe/kahe käega), mängib nendega ja laseb käest lahti;
- tunneb enamasti ära tuttavad žestid (lihtviiped);
- reageerib kontaktile (hää, puudutus, sõna või lõhn) liigutuste, žestide ja häämitsustega, otsib mõnikord kontakti;
- annab märku mõnest oma põhivajadusest;
- suudab vähest aega suunatult säilitada tähelepanu
- stereotüüpsetes situatsioonides reageerib mõnele tuttavale sõnale;
- sooritab mõnda eneseteeninduseks vajalikku liigutust füüsilise abiga.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II arengutasemel

II arengutasemel on õpilaste juhtivaks tunnetustegevuseks kohanemine ümbritsevaga.

Tähelepanu. Tähelepanu suunamine ja hoidmine žestide ja sõnaga, objektide jälgimine nende liigutamisel või paigutuse muutmisel. Objekti tunnuste suunatud tajumine eri meeltega (inimesed, esemed, õppevahendid, ruumid). Tuttavate objektide äratundmine

Mälu. Ühe kindla objekti ära tundmine 2-3 eseme hulgast (õpetaja kaasabil)

Taju. Objektide tajumine eri meeltega (kuju, värvus, suurus; heli, müra, temperatuur, pinnaomadused), esemetega manipuleerimine, sh koostegevuses vastavalt nende funktsioonile.

Mõtlemine. Esemete kasutamine õpilasele tuttavates situatsioonides.

Motoorika. Liigutuste sooritamine eeskuju järgi, vajaduse korral koosliigutused, žestide ja sõnaga suunatud liigutused. Liikumine ruumis, silma- ja käeliigutuste seostamine. Kahe või enama eri liigutuse korduv sooritamine (järjestikune, samaaegne). Elementaarse tunnetustegevuse aktiveerimine liigutuste abil.

II arengutaseme põhitaotlus on õpitud lihtsate toimingute sooritamine stereotüüpses situatsioonis, mõne abivahendi kasutamine suunatult. Mõne omandatud stereotüüpse liigutusliku toimingu sooritamise variatiivsetes tingimustes (abivahendid, keskkond). Adekvaatne reageerimine pedagoogi intonatsioonile, mõnele sõnale või žestile tuttavas situatsioonis.

Positiivsete emotsioonide ja käitumisviiside toetamine ja negatiivsete pärssimine (soovide rahuldamise lühiajaline edasilükkamine); tähelepanu hoidmine ühisel tegevusel, tähelepanu jagamine suhtluspartneri ja objekti vahel. Eakaaslaste märkamise, aktsepteerimine ja ühises tegevuses osalemine.

Enda keha ja liigutuste tunnetamine (kehaosadele osutamine, esmane matkimine), jõukohaste liikumisviiside harjutamine, abivahendi kasutamise õppimine (käimisraam, ratastool), esemeline tegevus (haaramine, võtmine, andmine, asetamine, kopsimine).

Hooldusõppel oleva õpilaste füüsiline areng ja vaimsed võimed on erinevad. Seetõttu varieeritakse tegevusi, abivahendeid, abi osutamist ja oskuse omandamiseks kuluvat aega vastavalt iga õpilase individuaalseid võimeid ja iseärasusi arvesse võttes.

Oluline on õpetada õpilasi oma põhivajadustest igapäevaselt märku andma, motiveerida neid iseseisvalt tegutsema, toetades iseseisvat tegutsemist võimalikult täpselt reguleeritud abiga (alternatiivkommunikatsiooni abi vajadusel/esemeline kommunikatsioon).

15.4. TAOTLETAVAD PÄDEVUSED II ARENGUTASEMEL

II ARENGUTASEME LÕPUKS ÕPILANE:

- märkab ja tunneb ära 2–3 objekti hulgast mõne tuttava objekti;
- tajub objekte eri meeltega;
- suudab seostada silma- ja käeliigutusi;
- kasutab tuttavat tegevusvahendit stereotüüpses tingimustes;
- reageerib suhtlemises kasutatavatele tuttavatele vahenditele (žestid, sõnad, pildid jne);
- reageerib alternatiivsetele suhtlemisvahenditele või lihtsale situatiivsele kõnele võimetekohaselt (PCS);
- annab oma vajadustest arusaadavate keeleliste ja/või alternatiivsete vahenditega märku;
- suudab koostevõttes valikuliselt tähelepanu suunata ja hoida;
- reageerib adekvaatselt tuttavatele žestidele ja mõnele sõnale/lausungile tegevussituatsioonides;
- osaleb eneseteeninduses, sooritab mõningaid jõukohaseid osatoiminguid iseseisvalt (wc, riietumine).

15.5. ÕPPE JA KASVATUSE RÕHUASETUSED III ARENGUTASEMEL

III arengutasemel hakkab õpilastel vähesel määral kujunema analüütiline tajus.

Tähelepanu. Õpilane suudab iseseisvalt tähelepanu hoida ja ümber suunata. Tähelepanu ja töövõime ajaline pikendamine, olusituatsioonide märkamine ja tuttavas situatsioonis vältimine. Sotsiaalselt sobivate käitumisviiside valimine ühistegevuses, elementaarse mänguuskuse kujundamine.

Taju. Õpilane suudab objekte ja kujutisi tajuda/märgata erinevatel taustadel või asendis. Mälu.

Harjumuspäraste tegevuste tegemine iseseisvalt või vähese abiga.

Mõtlemine. Sihipärane esemeline tegevus (rühmitamine, sobitamine), harjumustele toetuvate tegevusahelate sooritamise koostegevuses või iseseisvalt.

Motoorika. Käe ja sõrmede liigutuste täpsus. Oma liigutuste ja tegevuste koordineerimine. Elementaarse kehatunnatuse kujundamine baasstimulatsiooni.

III arengutaseme põhitaotlus on omandatud praktilise toimingu ahela sooritamise variatiivsetes tingimustes.

Emotsionaalse kontakti loomine täiskasvanuga, positiivne reageerimine kontaktile, pilkkontakti lühiajaline hoidmine, reageerimine häälele, žestile, sõnale, puudutusele, tuttavale ühistegevusele; positiivsete elamuste esilekutsumine minimaalsete edusammude eest. Täiskasvanu on vahendajaks õpilase suhtlemisel esemelise maailmaga.

Oma tegevuse ja vajaduste elementaarne sõnastamine (PCS, esemed). Korralduste mõistmine ja täitmine oma kogemuste piires.

Suhtlemisvahendite õpetamisel arvestatakse õpilase füüsilist seisundit ja vaimset arengut. Õppetegevuse sisu ja vorm on tihedalt seotud reaalse situatsiooni ja sobiva õpikeskkonnaga. Arendatakse võimalikult kõiki eri valdkondade tegevusi.

15.6. III ARENGUTASEMEL TAOTLETAVAD PÄDEVUSED

III ARENGUTASEME LÕPUKS ÕPILANE:

- Reageerib ja vastab adekvaatselt arusaadavatele korraldustele;
- Tajub erinevaid objekte, kasutades oma meeli;
- märkab ja tunneb oma kogemustele toetudes ära objekti selle funktsiooni;
- sooritab erinevaid liigutusi vastavalt tegevusele (vajadusel abiga);

- säilitab mõne harjumuspärase osatoimingu juures tähelepanu;
- teatab arusaadavalt oma vajadustest (vajadusel abiga või suunamisel);
- Sooritab eneseteeninduslike toiminguid vastavalt omandatud oskustele.

Hooldusõppes on nädalakoormus kõigil kolmel arengutasandil maksimaalselt 20 tundi. Hooldusõppe nädalakoormused:

	Nädalakoormus		
Tegevusvaldkond	I arengutase	II arengutase	III arengutase
<i>Kommunikatsioon</i>	20	20	20
<i>Kognitiivsed oskused</i>			
<i>Sotsiaalsed oskused</i>			
<i>Motoorika, sh peenmotoorika</i>			

Hooldusõppes jaguneb õpe tegevusvaldkondadeks, mis realiseeritakse praktilise tegevuse kaudu. Hooldusõppe õppekavas ei käsitleta lõimingu põhimõtteid

15.7 HINDAMINE

Õppimise potentsiaalne edukus sõltub õpilase individuaalsest võimekusest, reaalne edukus aga tema individuaalseid iseärasusi arvestavast ja õppimist toetavast keskkonnast. Peale 11.aastat on võimalus jääda lisa-aastale.

Hooldusõppe Hooldusõppes hinnatakse pädevuste saavutatud taset kahel viisil:

- toimingu sooritamisega kaasnev või sellele vahetult järgnev emotsionaalne hinnang, mille põhieesmärk on motiveerida õpilast osalema tegevuses ja täitma jõukohaseid lihtsaid ülesandeid;
- suuline või kirjalik hinnang õpilasega tegutsevate täiskasvanute jaoks. Hinnang antakse iga õpilase tegevusele ja õpitulemustele lähtuvalt individuaalse õppekava nõuetest ning õpilase tööle, arvestades tema võimeid. Hooldusõppe 1.–5. klassis kasutatakse kokkuvõtva hindamisena kaks korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmist, millel ei ole numbrilist või sõnalist ekvivalenti. Õpilase arengut hinnatakse hinnangutega „tuleb toime“, „tuleb toime abiga“ ja „ei tule toime“.
- Hinnangut „tuleb toime“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb hästi toime“, „tuleb rahuldavalt toime“ või muul viisil.
- Hinnangut „tuleb toime abiga“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb toime sõnalise abiga“, „tuleb toime näidise või eeskju järgi“, „tuleb toime koostegEVuses“, „tuleb toime füüsilise abiga“ või muul viisil.

- Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei kasutata kokkuvõtval hindamisel. Vajaduse korral korrigeeritakse individuaalses õppekavas püstitatud ülesandeid õppeaasta jooksul. Hooldusõppes koondatakse hinnangud aastahinnanguteks.

15.8. PÄEVAKAVA

kell 8.45 – 9.30 hommikusöök + hommikuring

kell 9.40 – 10.25 hommikused tegelused, st vastavalt graafikule lapsel füsioteraapia, logopeed, eripedagoog, muusikatund, tunnetustuba või tegevused kasvatajaga ,sh joonistamine, meisterdamine, erinevad mängud.

kell 10.35 – 11.20 tegevused klassiruumis/ ettevalmistus lõunasöögiks

kell 11:40 – 12.30 õueskäik/tunnetustuba

kell 12.45 – 13.30 tegevused klassiruumis

kell 14.00 – 16.00 oode +vaikne tund (lõunauni)

kell 16.00-17.00- tegevused PPR,(muusikatund, tunnetustuba või tegevused kasvatajaga kell
17.00- Kojuminek

16. LISAÕPPE ÜLDOSA

Selles peatükis toome välja lisa aasta põhimõtted, korralduse ja tunnijaotusplaani LÕK ja TÕK tasemel.

16.1. Lisaõppe sisu ja eesmärk

Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) §-le 50 võib põhikoolis pakkuda lisaõpet lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppe alusel põhikooli lõpetanutele ning põhikooli riikliku õppekava järgi põhikooli lõpetanutele, kellele tulenevalt hariduslikust erivajadusest on vaja pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või tööturule üleminekuks. Lisaõpe kestab ühe õppeaasta. Lisaõppesse võetakse õpilasi, kes on saanud põhikooli lõputunnistuse samal aastal ja kes ei ole valmis õpinguid jätkama või tööturule suunduma. Lisaõppes osalevatele õpilastele kohaldatakse õigusaktides statsionaarses õppes põhiharidust omandavate õpilaste kohta sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega. Lisaõppesse soovijad esitavad koolile vabas vormis avalduse enne uue õppeaasta algust.

Põhikoolis toimuv lisaõpe kestab ühe õppeaasta. Lisaõppes osalevale õpilasele võimaldatakse juhendatud õpet 1120 õppetunni ulatuses. Juhendatud õpe koosneb täiendavast üldhariduslikust õppes, karjääriõppes, -infost ja -nõustamisest ning sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste arendamisest. Võimalusel tehakse kutsealast ettevalmistust koostöös kutseõppeasutuse või tööandjaga. Lisaõppe läbinud õpilane saab jätkata tasemeõppes või ettevalmistavas õppes.

Igale õpilasele koostatakse üleminekuplaan, kus määratakse tema konkreetne õppe sisu ja päevakava. Üleminekuplaani koostamisel arvestatakse õpilase teadmisi ja oskusi, õpilase ning vanema soove ja vajadusi ning kooli võimalusi.

16.2. Õppetöö korralduse põhimõtted

Teeme nii palju kui võimalik praktilist tööd: koolipraktika, kodupraktika, võimalusel ettevõttepraktika.

- Õppetöös õpime oma ala praktikutelt, kus nad jagavad oma oskusi ja teadmisi.
- Kutsume ametite esindajaid oma tööst rääkima, külastame ettevõtteid.
- Osaleme kutsekoolide erialaks ettevalmistavatel õppepäevadel, avatud uste päevadel.
- Kutsume kooli teistest kutsekoolidest õpetajaid, kes jagavad oma kogemusi ja oskavad anda nõu.
- Ainetunnid on lõimitud praktikaga.

16.3. Hindamine ja selle korraldus

Lisaõppes kasutame kujundavat hindamist. Tagasiside on kohene ja keskendub lapse arengu toetamisele. Kirjeldatakse, millised oskused on õpilane omandanud ning milles on vaja veel pingutada. Kokkuvõtvad hinded lisatakse üks kord poolaastas. Lisaõppe lõpetanu saab kooliaasta lõpus tunnistuse õppe läbimise ja selle tulemuste kohta õpilasele koostatud IÕK ja üleminekuplaani alusel.

Lisaõppes on moodustatud kaks taset. Esimesel tasemel õpivad õpilased, kes on lõpetanud põhikooli toimetulekuõppel 11. klassi. Teisel tasemel õpivad õpilased, kes on lõpetanud põhikooli lihtsustatud õppekaval 9. klassi.

16.4. Lisaõppe tunnijaotusplaan

1. tase (TÕK)		2. tase (LÕK)	
Aine	Tundide arv	Aine	Tundide arv
Eesti keel	4	Eesti keel	3
Matemaatika	3	Matemaatika	3
Elu- ja toimetulek	5	Loodusõpetus	2
Kehaline kasvatus ja rütmika	3	Kehaline kasvatus	2
Muusika	2	Muusika	2
Kunstiõpetus	2	Informaatika	3
Puutöö	2	Karjääriõpetus	2
Käsitöö ja kangakudumine	1	Inglise keel	2
Keraamika	1	Keraamika	2
Tööõpetus (pesupesemine, koristamine, kojamehe õpe, aiandus)	4	Tööõpetus	5
Kokandus	2	Kokandus	2
Meedia ja arvutiõpetus	1	Meedia ja arvutiõpetus	2
Kokku	30	Kokku	30

17. ÕPPEKORRALDUS ERITINGIMUSTEL

Eritingimustel õppe korraldamisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse ja Haridus- ja teadusministeeriumi ning Terviseameti soovitudest.

Eritingimustel õppe korraldamisel kasutatakse I kooliastmes **õppeprotsessi** hindamisel kirjeldavat sõnalist tagasisidet, millel puudub sümboliline ekvivalent. II ja III kooliastmes kasutatakse hindamisel tähestik hindamissüsteemi.

Kui õpilasel on jäänud õppeülesanne sooritamata, siis on tal kohustus see järele teha käimasoleva õppeperioodi jooksul. Sooritamata ülesanne on Stuudiumis tähistatud märkega “T”. Õppeülesande esitamisel kustutab õpetaja märke “T”. Kui õpilane ei ole kokkuvõtva hinde välja panemise ajaks sooritanud nõutavat ülesannet, kaalub õpetaja töö olulisust ning võtab selle arvesse kokkuvõtva trimestri- või poolaastahinde välja panemisel.

Kokkuvõttev hindamine I kooliastmes on õppeprotsessi käigus antud sõnalise tagasiside koondamine **poolaastahinneteks** “arvestatud/ mittearvestatud” (edaspidi AR/MA), mis väljendavad kokkuvõtvalt õpitulemuste saavutamist osaoskuste lõikes.

Käitumist ja hoolsust tagasisidestab klassijuhataja poolaasta lõpus sümbolhindegaga „S-MR“.

Kokkuvõttev hindamine II ja III kooliastmes on õppeprotsessi käigus antud sõnalise tagasiside ja hinnete koondamine **trimestri- või poolaastahinneteks** „A+ -F“ või „AR/MA“. **Käitumist ja hoolsust** tagasisidestab aineõpetaja trimestri lõpus sümbolhindegaga „S-MR“.

18. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik. Selleks tuleb esitada kooli direktorile algatustaotlus kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Algatustaotluse korral kutsub direktor kokku kooli õppekava **uuendamise ja täiendamise töörühma**, kes otsustab ettepanekute põhjal uuendamise või täiendamise vajaduse ja koostab kooli õppekava muudatuste eelnõu, mis on kooskõlas kehtiva õigusega.

Kooli õppekava uuendamise või täiendamise algatab direktor, juhul kui see on tingitud:

- muudatustest õigusaktides;
- muudatustest kooli arengukavas;
- kooli sisehindamise tulemustest.

Kooli direktor esitab õppekava muudatuste eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub direktor haldusmenetluse seaduse § 16. Kui hoolekogu või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad muutused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub kooli direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestab kooli õppekava kooli direktor käskkirjaga.

Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, viidates muudetud peatükki juures direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti.

Kool avalikustab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kooli õppekava kooli veebilehel.